

ASIA	Raahen sataman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistaminen, Raahen satama
LUVAN HAKIJA	Raahen kaupunki / Raahen satama Helmilaiturintie 66 92180 Lapaluoto
MERKINTÄ	Raahen satama on kokonaisuus, johon kuuluvat Raahen kaupungin ylläpitämä ja hallinnoima Lapaluodon satamanosa ja Ruukki Metals Oy:n ylläpitämä ja hallinnoima tehtaan satamanosa. Tässä päätöksessä Raahen satamalla tarkoitetaan pelkästään Lapaluodon satamanosaa.

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	4
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	4
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	4
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	4
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE	4
Raahen satamaa koskevat ympäristöluvut	4
Raahen satamaa koskevat vesilain mukaiset päätökset.....	5
Kaavoitustilanne	5
TOIMINTA.....	5
Tavaraliikenne	6
Rakennukset ja rakenteet	7
Toiminta-aika	7
Varastointi.....	8
Kemikaalien ja polttoaineiden varastointi ja kulutus.....	8
Vedenhankinta ja viemärointi	9
Veden kulutus	9
Viemärointi.....	9
Liikenne ja liikennejärjestelyt.....	10
Maantiiliikenne	10
Meriliikenne	11
Rautatiiliikenne	11
TOIMINTA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ	11
YMPÄRISTÖKUORMITUS JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN RAJOITTAMINEN.....	12
Yleistä.....	12
Päästöt vesistöön ja viemäriin ja niiden vähentäminen	13
Hulevedet ja päästöt viemäriin	13
Imeytyspuomikokeilu.....	14
Potkurivirrat	14
Raahen merialueen yhteistarkkailu	15
Päästöt ilmaan ja niiden vähentäminen.....	16
Raahen seudun ilmanlaadun yhteistarkkailu	18
Päästöt maaperään ja pohjaveteen ja niiden vähentäminen	19
Melu- ja hajupäästöt ja ääriä ja niiden vähentäminen	19
Vaikutukset luontoon, luonnonsuojeluarvoihin ja rakennettuun ympäristöön	20
Syntyvät jätteet ja niiden hyödyntäminen ja vähentäminen	20
Jätetiedot.....	20
Paras käyttökelpoinen tekniikka ja energiatehokkuus	23
Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamisesta.....	23
Energian käyttö ja arvio käytön tehokkuudesta	23
Ympäristöriskit, onnettomuudet ja häiriötilanteet	24
Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä	25
TOIMINNAN JA VAIKUTUSTEN TARKKAILU	25
HAKIJAN ESITYS LUPAMÄÄRÄYKSIKSI	25
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY	25
Lupahakemuksen täydennykset.....	25
Lupahakemuksesta tiedottaminen.....	26
Lausunnot.....	26
Hakijan vastine	28
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	28
YMPÄRISTÖLUPARATKAISU.....	28
LUPAMÄÄRÄYKSET	29
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi.....	29
Päästöt vesiin ja ilmaan sekä melu	29
Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen.....	29
Varastointi.....	30
Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet	31

Tarkkailu- ja raportointimääräykset	31
OHJAUS ENNAKOIMATTOMAN VAHINGON VARALTA	31
RATKAISUN PERUSTELUT	31
Ympäristöluvan harkinnan perusteet	31
Luvan myöntämisen edellytykset	32
Lupamääräysten perustelut	32
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN	34
LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN	34
Päätöksen voimassaolo	34
Lupamääräysten tarkistaminen	34
Korvattavat päätökset	34
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen	34
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	35
Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus	35
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	35
KÄSITTELYMAKSU	35
Ratkaisu	35
Perustelut	35
Oikeusohje	35
MUUTOKSENHAKU	36

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Raahen kaupunki on 31.5.2013 toimittanut Raahen sataman ympäristöluvan nro 13/07/2 lupamääräysten tarkistamista koskevan hakemuksen aluehallintovirastoon.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Raahen satama sijaitsee noin viisi kilometriä lounaaseen Raahen kaupungin keskustasta, Raahen pohjoisen saariston edustalla, Lapaluodon satama- ja teollisuusalueella ja Ruukki Metals Oy:n tehdasalueen välittömässä läheisyydessä. Raahen satama on kokonaisuudessaan Raahen kaupungin omistuksessa. Lapaluodon satamanosa sijaitsee kiinteistöllä 678-402-1-50 (Raahen kaupungin lahjoitusmaa).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 12a) kohdan mukaan pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettulla ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille soveltuvalla satamalla tai lastaus- tai purkulaiturilla on oltava ympäristöluva.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 12a) kohdan mukaan aluehallintovirasto ratkaisee pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettun ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille soveltuvan sataman tai lastaus- tai purkulaiturin ympäristöluva-asian.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Raahen satamaa koskevat ympäristöluvut

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 30.1.2007 myöntänyt Raahen kaupungille Raahen sataman Lapaluodon satamanosaa koskevan toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan nro 13/07/2. Vaasan hallinto-oikeus on 7.8.2008 antamallaan päätöksellä nro 08/0471/3 muuttanut ympäristöluvan lupamääräystä 7.

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 11.7.2008 antamallaan päätöksellä nro 80/08/2 muuttanut Raahen sataman ympäristöluvan lupamääräystä 1 (öljynerottimien asentamisesta luopuminen).

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 5.9.2008 myöntänyt Raahen kaupungille ympäristöluvan nro 98/08/2 Rautaruukki Oyj:n Raahen terästehtaan prosessikuonan käyttämiseen Somerolahden täyttämässä.

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 18.9.2008 antamallaan päätöksellä nro 110/08/2 muuttanut Raahen sataman ympäristölupaa lipeän käsittelyyn ja kuljetuksen osalta.

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 3.10.2008 antamallaan päätöksellä nro 112/08/2 muuttanut päätöksen nro 98/08/2 lupamääräystä 3.

Raahen satamaa koskevat vesilain mukaiset päätökset

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto on 31.10.2005 myöntänyt Raahen kaupungille ja Merenkulkulaitokselle/Pohjanlahden merenkulkupiirille luvan nro 59/05/2 Raahen väylän ja satama-alueen ruoppaamiseen, syvälaiturin ja penkereiden rakentamiseen satamaan, Raahen väylän muuttamiseen kymmenen metrin julkiseksi väyläksi ja Raahen kaupungin sataman väylän määrittämiseksi kymmenen metrin yleiseksi paikallisväyläksi.

Kaavoitustilanne

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa, joka on tullut lainvoimaiseksi 25.8.2006, Lapaluodon satama sisältyy satama-alueeseen (LS). Lisäksi sitä koskee maakunnallisesti tärkeän logistiikka-alueen merkintä (lo).

Osayleiskaavayhdistelmässä satama-alue on merkitty satamatoimintojen ja teollisuuden alueeksi (merkinnät LS ja T).

Lapaluodon satamanosan nykyinen asemakaava ”Lapaluodon sataman asemakaava Ak151” on hyväksytty 24.4.2002. Alue on asemakaavassa varattu satama-alueeksi LS, teollisuus- ja varastorakennusten alueeksi T, venesatama/venevalkama-alueeksi LV ja suojaviheralueeksi EV-1.

Lapaluodon satamanosassa on vireillä asemakaavamuutos ”Akm 208: Raahen sataman Lapaluodon satamanosan asemakaavan muutos ja laajennus”, jossa satama-aluetta laajennetaan. Raahen kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavan 28.1.2013. Kaavasta on valitettu Oulun hallinto-oikeuteen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 235 hehtaaria, josta vesipinta-alaa on noin 100 hehtaaria. Kaavamuutos- ja laajennusalue sijaitsee Lapaluodon satamanosassa käsittäen varsinaisen satama-alueen, Lapaluodon satamanosan länsipuolella sijaitsevaa merialuetta, Lapaluodon kalasataman, Helmilaiturintien, Lapaluodontien Satamalahteen asti, osan Satamalahtea, Someronlahden itäpuolisen Ristikarin teollisuuskorttelin ja Someronlahden rajautuen eteläosastaan Rautaruukin satama-alueeseen.

TOIMINTA

Toimintaan on tullut joitakin muutoksia ympäristöluvan myöntämisen jälkeen: Satamalle on myönnetty kansainvälinen ISPS-turvsertifikaatti, joka on auditoitu viimeksi vuonna 2009. Trafi on tehnyt päätöksen Lapaluodon satamaradan turvallisuusjohtamisjärjestelmästä. Satamassa noudatetaan satamajärjestystä, jossa määritellään muun muassa satama-alueen rajat ja satamaviranomaiset. Lapaluodon satamanosassa ei ole käynnissä tai suunnitteilla ympäristölupaan vaikuttavia hankkeita.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) ympäristöviranomaisilla ei ole ollut tarkastuskäynneillä huomautettavaa Lapaluodon satamanosan toiminnasta.

Uuden asemakaavan mukaiselle satama-alueelle on arvioitu tulevan lisää teollista vienti- tai tuontitoimintaa. Toimintojen luonteesta ei ole hakemusvaiheessa ollut tietoa, koska alueiden suunnittelu on vielä kesken. Lisäksi alueelle tulevat toimijat eivät tule Raahen sataman alaisuuteen, vaan ovat itsenäisiä toimijoita. Syväsataman puolelle on suunnitteilla Mustavaara Oy:n sulatto, josta on laadittu ympäristövaikutusten arviointiohjelma.

Raahen Lapaluodon satamanosan toiminnalliseen käyttöön varattu alue koostuu alueista, joiden maa-alueiden pinta-ala on yhteensä noin 54 hehtaaria, ja vesialueesta, jonka pinta-ala on noin 177 hehtaaria.

Lapaluoto on yleisen tavaraliikenteen satama. Raahen kaupunki ja satamanpitäjä vastaavat Lapaluodon satamanosan infrastruktuurin kehittämisestä ja ylläpidosta. Satamanpitäjä ei ota osaa varsinaiseen lastinkäsittelyyn.

Lapaluodon satamanosassa toimii satamaoperaattorina Ruukki Metals Oy:n hallinnoima satamapalveluyksikkö, joka vastaa käytännössä kaikesta lastaus- ja purkaustoiminnasta ja varastoinnista. Raahen kaupungin satamatoimiston ja satamaoperaattorin toiminta perustuu suurelta osin ostopalvelujen käyttöön. Satamaoperaattori käyttää toiminnassaan yrityksiä ali-hankkijoinaan ostaen niiltä erilaisia lastinkäsittelyyn liittyviä palveluita. Raahen kaupungin satamatoimisto on vuokrannut hallitsemaltaan alueelta alueita eri toimijoille.

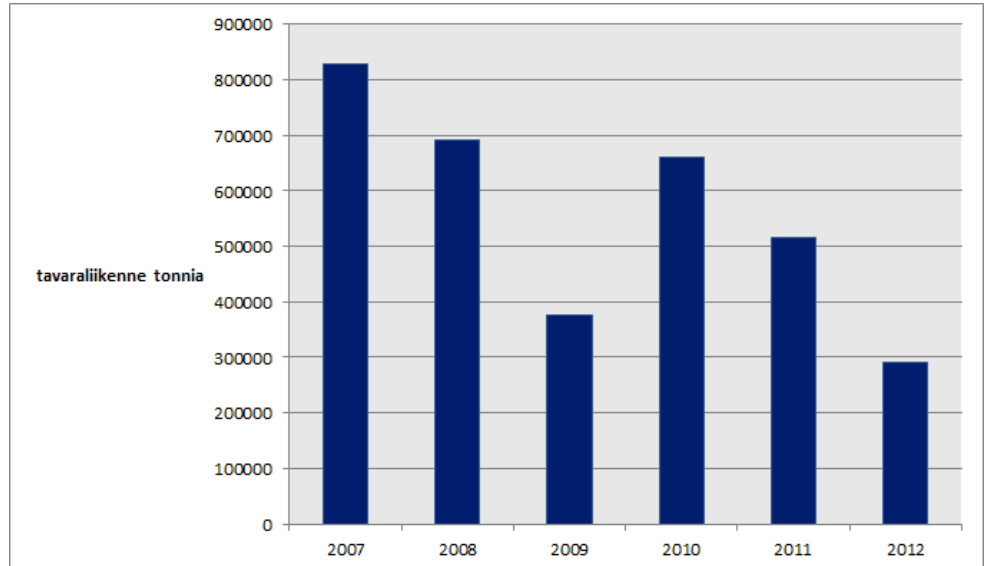
Tavaraliikenne

Lapaluodon satamanosan kautta kuljetetaan erilaisia raaka-aineita ja irtolasteja, terästä, sahatavaraa, kontteja ja projektilaivauksia. Määrällisesti eniten Lapaluodossa käsitellään sahatavaraa, kontteja ja projektilasteja, muun muassa konepajatuotteita ja tuulivoimalakuljetuksia. Irtolastit ovat esimerkiksi granuloitua kuonaa ja turvetta. Satamanosassa voidaan käsitellä vaarallisia aineita sisältäviä nestekontteja. Niiden määrä on viime vuosina ollut vähäinen, esimerkiksi vuosina 2011 ja 2012 niitä ei käsitelty ollenkaan, mutta valmiudet toimintaan ovat olemassa. Saapuva ja lähtevä tavaraliikenne hoidetaan pääasiassa rekoilla. Pääasialliset lastit on esitetty seuraavassa taulukossa.

Tuonti	Vienti
Rautarikaste	Terästuotteet
Koksimurske	Nestekontit
Kivihiihi	Kuivakontit
Mangaani	Kappaletavara
Nestekontit	Sahatavara
Kuivakontit	Puupelletti
Teräsaihiot	Skollaromu
Romu	Kasvuturve
Kalkkikivi	Valssihilse
Oliivihiiekka	Vaneri
Kappaletavara	Mineraalituotteet
Projektilastit	Puuhake
Raakapuu (tukit)	Puupylväät, raakapuu (tukit)
	Kuona
	Projektilastit

Lapaluodon kautta kuljetettiin vuonna 2012 koti- ja ulkomaan liikenteen tavaraa yhteensä 290 616 tonnia, kun vuotta aiemmin määrä oli 517 035 tonnia. Sataman tavaraliikenne ja alusten määrä ovat laskeneet lupakau-

den aikana. Osittain tämä johtuu irtolastiliikenteen siirtymisestä syväsatamaan sen valmistumisen jälkeen vuonna 2011. Tavaraliikenteen arvioidaan kasvavan noin 750 000–1 000 000 tonniin vuoteen 2020 mennessä. Kasvua odotetaan kontti- ja sahatavaraliikenteessä sekä projekti- ja irtolastikuljetuksissa. Seuraavassa kuvassa on esitetty Lapaluodon satamanosan tavaraliikenne tonneina lupakautena:

Rakennukset ja rakenteet

Satamassa on kuusi varastoa, siilopatteristo, Satamatalo, jossa sijaitsee ahtaajien ja työnjohtajien tilat sekä merimieskirkko, ja huoltorakennus. Varastojen pinta-ala on yhteensä 19 000 m². Lapaluodossa on kontitustermiinaali, jonka pinta-ala on noin 6 000 m². Lisäksi satamassa on asfaltoituja varastokenttiä 10 hehtaaria ja asfaltoitu IMO-konttien varastoalue (yhteensä noin 12 hehtaaria).

Lapaluodossa on tällä hetkellä käytössä viisi laituria, joissa on viisi laiva- paikkaa; lastauslaiturit 1–3, hinaajalaituri ja odotuslaituri. Odotuslaiturilla on Finnsementti Oy:n siilon lastauslaite ja katettu hihnakuljetin. Lastauslaiturilla 1 sijaitsee rautatie taustalla olevaan varastoon.

Toiminta-aika

Raahen sataman toiminnalle ominaista on, että suurin osa siellä lastaavista aluksista on lastannut ensin (tai jälkeen) teräslastin Ruukki Metals Oy:n satamassa, minkä jälkeen alus on siirtynyt Lapaluodon satamanosaan lastaamaan esimerkiksi sahatavaraa. Kyseiset alukset ovat säännöllisessä reittiliikenteessä.

Lapaluodon satamanosa toimii ympäri vuorokauden ja kaikkina viikonpäivinä. Satamaoperaattorin toiminta-aika on maanantaista perjantaihin klo 7–23. Yöaikana ja viikonloppuisin on vain vähän toimintaa, ja satamassa pyritäänkin toimimaan arkisin päiväsaikaan. Joitakin aluksia lastataan myös päätoiminta-ajan ulkopuolella johtuen Ruukki Metals Oy:n sataman toiminnasta. Sieltä tulevat alukset lastataan tarvittaessa viivytyksettä valmiiksi riippumatta viikonpäivästä tai vuorokauden ajasta.

Varastointi

Lapaluodon lastien varastoinnissa on tapahtunut joitakin muutoksia lupakautena. Satama-alueelle on valmistunut vuonna 2012 kontitustermiinaali, joka on Raahen sataman omistuksessa. Nestekontteja ei ole varastoitu alueella vuosina 2011 ja 2012.

Lapaluodon satamanosassa varastoidaan terästuotteita, sahatavaraa, puuta, kappaletavaraa, kontteja ja irtolasteja. Satamanosassa on nykyään kuusi erillistä varastoa, joista kolme on sataman ja kolme satamaoperaattorin omistamia. Myös sataman omistamat varastot on vuokrattu satamaoperaattorille. Näiden lisäksi Meca-Trade Oy on rakentanut kaksi varastoa sataman vuokraamalle alueelle.

Jos nestekontteja tulee satamaan, ne säilytetään omalla aidatulla IMDG-varastointialueella, jossa on sadevesien käsittelyjärjestelmä ja sulkukaivot. Niiden säilytys on lyhytaikaista. IMDG-varastointialueelle ei ole tehty muutoksia lupakautena.

Pääosin lastit säilytetään varastoissa, mutta myös joitakin irtotuotteita kuten kuonaa, turvetta ja puutavaraa, säilytetään kattamattomilla varastokentillä.

Kemikaalien ja polttoaineiden varastointi ja kulutus

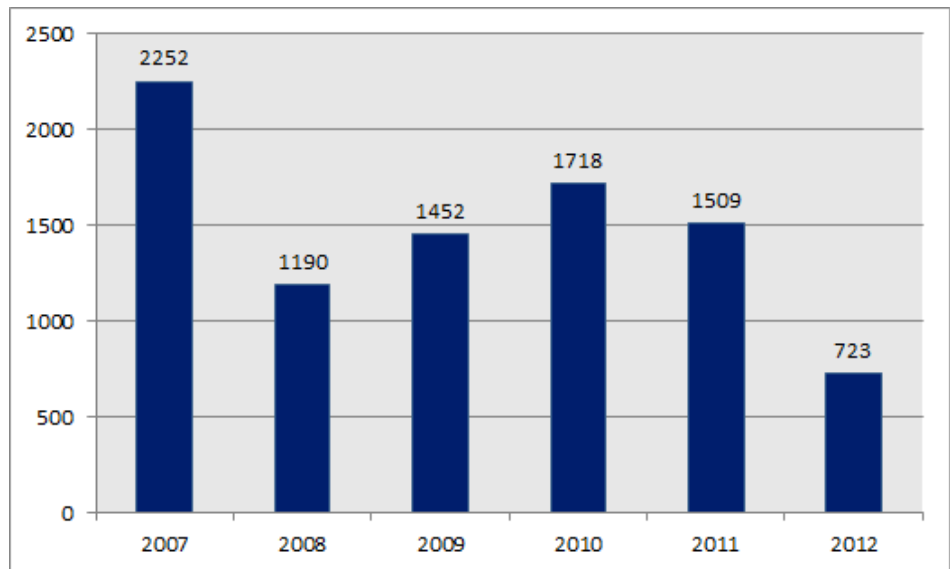
Satamassa käytetään kemikaaleja polttoaineen tankkauksessa ja joitakin kotitalouskemikaaleja siivouksessa. Urakoitsijoiden käyttämät polttoaineet tankataan laitteisiin Ruukki Metals Oy:n sataman puolella. Satamatalon lämmitykseen käytetään vuosittain noin 4 500 litraa kevyttä polttoöljyä, joka varastoidaan 1,5 m³:n maanpäällisessä säiliössä. Lapaluodon satamanosassa ei varastoida polttoaineita. Urakoitsijoiden käyttämien polttoaineiden kulutus vuonna 2012 on esitetty alla olevassa taulukossa.

Urakoitsija	Polttoaine	Vuotuinen käyttö (l)
Pentti Hämeenaho Oy, trukit ja kurottajat	Polttoöljy	52 000
Liftlink Oy, mobiilinosturit	Polttoöljy	60 000
Ilkka Krekilä Tmi, talvikunnossapito, työkoneet	Polttoöljy	12 000
Ilkka Krekilä Tmi, talvikunnossapito, työkoneet	Diesel	1 000
Raahen Meriapu Oy, hinaaja	Marinediesel	58 000

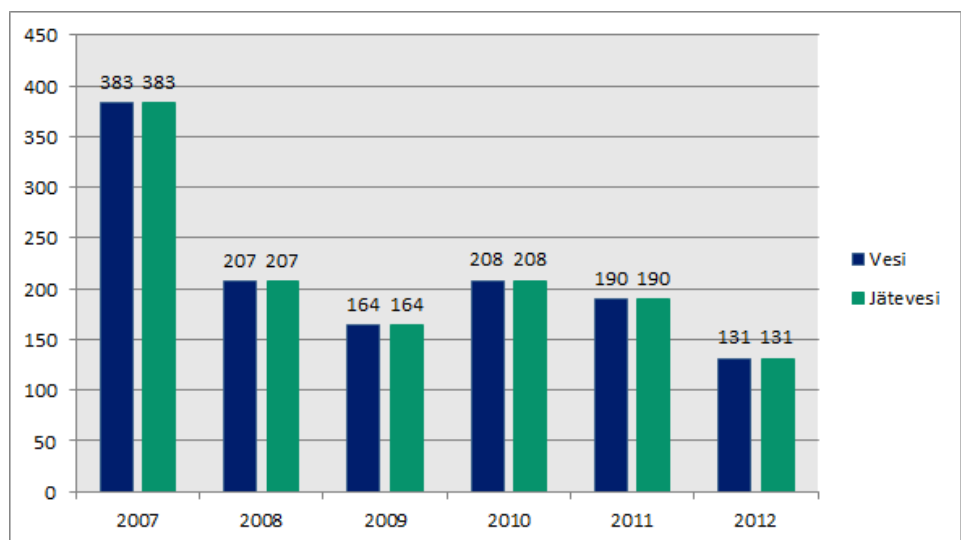
Vedenhankinta ja viemäröinti

Veden kulutus

Raahen Vesi Oy toimittaa satamalle raakaveden. Satama-alueella vettä käytetään jonkin verran varastojen ja lastaus- ja purkualueiden pesemiseen. Suurin osa vedestä menee laivojen käyttövedeksi. Vettä kuluu vuosittain noin 1 500 m³. Alla on esitetty satamatoimintojen vedenkulutus vuosina 2007–2012.

Satamatalon veden kulutus on noin 200 m³ vuodessa. Tiedot vuosittaisesta veden kulutuksesta vuosina 2007–2012 on esitetty alla olevassa kuvassa. Satamatalon jäteveden kulutus on sama kuin talousveden kulutus, koska jäteveden kulutusta ei erikseen mitata.

Viemäröinti

Sataman viemäröintiin on tehty muutoksia lupakautena. Alueen hulevesikaivoihin on asennettu sulkuventtiilejä ja hiekanerotustekniikkaa sata-

man ympäristölupapäätöksen ja sen muutosten mukaisesti. Vuonna 2008 annetun päätöksen nro 80/08/2 mukaisesti ei alueelle tarvinnut asentaa öljynerotuskaivoja.

Sataman laituri-, lastinkäsittely- ja varastoalueet on asfaltoitu (yhteensä 10 hehtaaria). Näillä alueilla hulevedet johdetaan sadevesiviemäriin hiekanerotuksen kautta ja edelleen mereen. Sadevesikaivoissa on sulkuventtiilit. Hulevesien keräilyjärjestelmässä on noin 3 000 metriä keräilyputkistoa ja noin 50 erillistä keräilykaivoa, joista 18 rakennettiin lupakauden aikana.

Vaaralliseksi luokiteltujen aineiden väliaikaista säilyttämistä varten rakennetun IMDG-varastointikentän vedet menevät kolmen erotuskaivon ja täytöhälyttimien sekä sulkuventtiilein varustetun putkiston kautta mereen. Muilla alueilla ei ole öljynerotuskaivoja. Öljyn- ja hiekanerotuskaivot tyhjenetään vuosittain.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Maantieliikenne

Lapaluodon satamanosan saapuva ja lähtevä tavaraliikenne hoidetaan pääasiassa rekoilla (noin 90–95 %). Liikennejärjestelyissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia lupakautena. Raahen satamaan johtaa yhdystie 8102, joka alkaa kantatien 88 ja valtatie 8 risteyksestä ja päättyy sataman portille. Tien pituus on noin 2 782 metriä ja yksistään satamaa palvelee noin 537 metrin tieosuus. Pääosin raskasliikenne tulee satamaan valtatieltä 8 Oulun suunnalta tai etelästä rannikkoa pitkin.

Raahen satamalle johtavien teiden ja sataman (Lapaluodon sataman ja syväsataman) keskimääräiset vuorokausiliikenteen määrät (KVL) on esitetty seuraavassa taulukossa. Tietiedot ovat vuodelta 2012 ja Raahen sataman porttilaskenta vuodelta 2008.

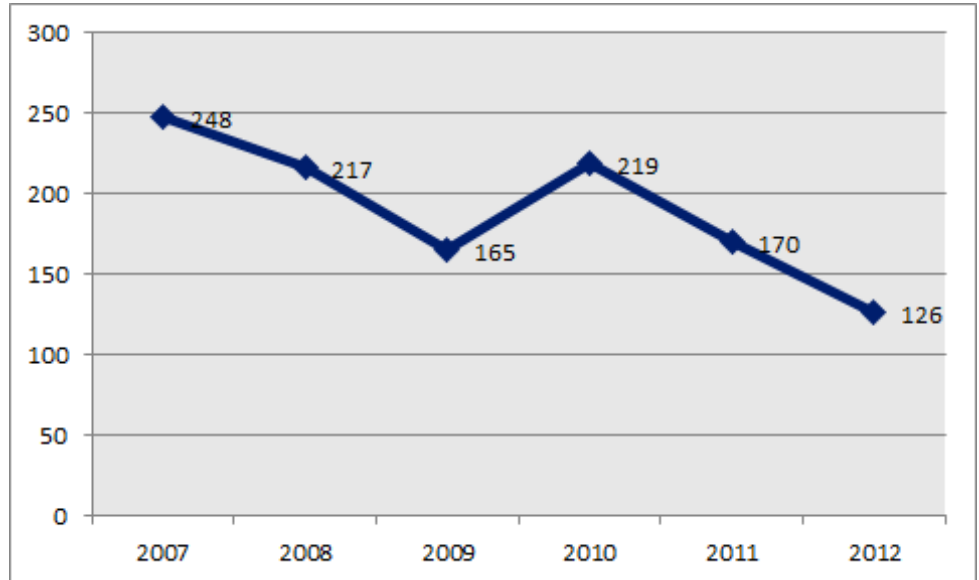
	Ajoneuvoja/vrk	Raskasliikenne/vrk
Valtatie 8	4 827–5 401	526–590
Kantatie 88	1 949	161
Yhdystie 8102	1 027–2 095	64–216
Raahen satama (portti)	356	71

Keskimääräistä vuorokausiliikennettä mitattiin Lapaluodon satamanosan portilla (sisältäen myös osan Ruukki Metals Oy:n sataman liikenteestä) kesällä ja talvella 2008. Kesäkauden keskimääräinen KVL-arvio on 250 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta arviolta noin 20 % on raskasta liikennettä. Liikennevaihtelut olivat suuria viikonpäivien ja päiväliikenteen osalta. Talven keskimääräinen KVL-arvio on 381 ajoa vuorokaudessa ja arkivuorokausien, maanantaista torstaihin, keskimääräinen liikennemäärä on 462 ajoa vuorokaudessa.

Liikennemäärät Lapaluotoon ovat laskeneet lupakauden aikana, koska sataman kautta kulkevan rahdin määrä on vähentynyt. Liikennemäärien arvioidaan kasvavan tulevaisuudessa satama-alueen kehittyessä ja liiketoiminnan kasvun takia.

Meriliikenne

Vuonna 2012 Raahen satamassa oli 592 aluskäyntiä, joista 126 alusta lastasi ja/tai purki Lapaluodon satamanosassa. Aluskäynnit ovat vähentyneet lupakautena alla olevan kuvan mukaisesti.

Lapaluodon liikenteen väheneminen johtui irtolastiliikenteen siirtymisestä uudelle syvälaiturille, joka otettiin käyttöön heinäkuussa 2011. Aluskäyntien odotetaan kasvavan tulevaisuudessa sataman toiminnan kehittyessä ja liiketoiminnan kasvun takia.

Raahen sataman kokonaisliikenne vuonna 2012 oli yhteensä 5,431 miljoonaa tonnia, josta Lapaluodon satamanosan kokonaisliikenne oli 291 000 tonnia. Kontteja kuljetettiin Lapaluodon kautta 5 349 TEU:ta. Laivojen laiturissa oloajat riippuvat purettavan tai lastattavan tavaralajin laadusta ja määrästä sekä laivakoosta. Keskimäärin laivat viiptyvät satamassa noin 12 tuntia ja ajavat satamassa noin kilometrin matkan. Noin 60 % linjaliikenteestä on kuivalastilaivoja, joiden kantavuus on 4 000–6 000 dwt:tä. Noin 30 % on konttialuksia. Loput laivoista ovat proomuja ja irtolastialuksia, joiden kantavuus on 6 000–10 000 dwt:tä.

Rautatieliikenne

Vuonna 2012 Lapaluodon raideliikenne oli 15 017 tonnia ja 745 vaunua. Raideliikenne on vähentynyt lupakautena. Vastaavat luvut olivat 24 957 tonnia ja 1 250 vaunua vuonna 2010 ja 16 845 tonnia ja 789 vaunua vuonna 2011. Rautatieliikenteen ei odoteta kasvavan lähivuosina ennen rautatieverkon parannuksia.

TOIMINTA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Hakijan tiedossa ei ole merkittäviä maankäytön ja muiden toimintojen muutoksia satama-alueen läheisyydessä. Lapaluodon asuinalue ja muutamat lomamökit ovat lähimmät herkät kohteet sataman läheisyydessä. Lapaluodon asuinalueelle ei ole tullut lisää asuintaloja, eikä alueella toimi

koulua tai päiväkotia. Vuoden 2007 jälkeen Lapaluodon satamanosan toiminnossa ei ole ollut sellaisia merkittäviä muutoksia, jotka olisivat vaikuttaneet alueen ympäristöolosuhteisiin ja ympäristön laatuun.

Satama ei sijaitse pohjavesialueella, sen läheisyydessä ei ole talousvesikaivoja eikä alueen vettä käytetä juomavetenä.

Lapaluodon satamanaluetta on alun perin laajennettu täyttömaalla ja ruoppausmassoilla. Raahen kaupunki on ruopannut yhteistyössä Merenkululaitoksen, nykyisen Liikenneviraston, kanssa vuosina 2008–2009 satamaan kulkusyvyydeltään 10 metrin meriväylän ja satama-altaan. Raahen kaupunki rakennutti uuden 355 metriä pitkän syvälaiturin Ruukki Metals Oy:n laituriin yhteyteen. Ruoppausmassoja käytettiin uusien varastokenttien täyttöihin Lapaluodon satamanosassa. Satama-alueelle on läjitetty noin 8 hehtaarin alue ruoppausmassoilla vuosina 2008–2009. Täyttö on tehty lupapäätöksen nro 59/05/2 (31.10.2005) mukaisesti. Alueelle sijoitettiin ruoppausmassoja noin 400 000 m³. Täytön paksuus oli noin 3–5 metriä.

Raahen terästehtaan prosessikuonaa käytettiin uuden syvälaiturin kenttäalueeksi tulevan läjitysalueen lisätäyttömassoina (lupapäätös nro 52/10/1, 21.6.2010), koska Raahen väylän ja satama-altaan ruoppausmassat eivät riittäneet täyttämään kenttäaluetta. Täyttöalue sijaitsee satamajärjestykseen kuuluvalla satama-alueella, mutta ei Lapaluodon satamanosassa.

Someronlahden läjitysalueen täyttöaineksena käytettiin Rautaruukki Oyj:n toimittamaa prosessikuonaa (PR-mursketta). PR-murske on magnetointiprosessin eli raudanerotuslaitoksen väljän/seulan alite, joka sisältää teräskuonan, JV-kuonan, mikserikuonan ja prosessiroiskeiden lisäksi tiiliä ja hieman rautaosia. PR-murskeen kappalekoko on noin 0–100 mm. PR-murskeen koostumus on keskimäärin seuraava: Fe 20–45 %, CaO 20–35 %, SiO₂ 11–22 %, Mn 1,6–4,5 %, Al₂O₃ 1,8–15 % ja MgO 1,8–10,4 %.

PR-murskeen metallien liukoisuudet ovat pieniä. Liukoisuusarvoja on verrattu valtioneuvoston kaatopaikkapäätöksessä annettuihin pysyvän jätteen ja tavanomaisen jätteen kaatopaikan liukoisuusrajoihin. Pääosin liukoisuusarvot alittavat pysyvän jätteen kaatopaikalle ja tavanomaisen jätteen kaatopaikalle annetut raja-arvot. Pitoisuustasot ovat pieniä, jos niitä verrataan valtioneuvoston asetuksessa esimerkiksi tuhkan hyödyntämisestä maanrakentamisessa annettuihin pitoisuuksiin. Ainoastaan kloridin ja fluoridin liukoisuudet ovat yksittäisissä näytteissä ylittäneet pysyvän jätteen kaatopaikan ja peitetyn tuhkarakenteen liukoisuusrajat.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN RAJOITTAMINEN

Yleistä

Lapaluodon satamanosan toiminta ei ole olennaisesti muuttunut lupakautena 2008–2012. Satamanosan vaikutukset ympäristöön ovat säilyneet samalla tasolla tai hieman vähentyneet. Satamanosan vaikutusalue on pysynyt samana, tai se on jopa hieman pienentynyt, koska osa lastaus- ja purkutoinnoista on siirtynyt syväsatamaan. Useita ilma- ja vesistö päästöjä ehkäiseviä toimenpiteitä on tehty lupakautena. Lapaluodon sata-

manosan merkittävimmät päästöt tulevat hulevesien kiintoaineksesta vesistöön ja lastaus- ja purkutoiminnan päästöistä ilmaan.

Päästöt vesistöön ja viemäriin ja niiden vähentäminen

Hulevedet ja päästöt viemäriin

Sataman hulevesillä voi olla ajoittaista paikallista vaikutusta satama-altaan veden laatuun, mutta ei laajemmin Raahen edustan merialueeseen. Sataman hulevedet muodostuvat satamakentiltä, teiltä, pysyvistä rakenteista ja varastoalueilta muodostuvista vesistä. Lisäksi vähäistä kuormitusta voi aiheutua laivoissa käytetyistä maaleista, pakokaasuista ja polttoaineista. Laivojen lastaus- ja purkutoiminta voi aiheuttaa vähäistä kuormitusta varsinkin irtomateriaalien käsittelyn yhteydessä menetettävänä hävikkeinä. Hulevesien mukana satamakentiltä huuhtoutuu keräilykaivoihin myös työkonoiden toiminnasta ja muusta liikenteestä aiheutuvia tihkupäästöjä. Hulevesikuormitus painottuu syksyyn ja kevääseen, jolloin sade- tai sulamisvesien määrä on suurin.

Asfaltoidun alueen (10 hehtaaria) hulevedet johdetaan hiekanerotuksen kautta mereen. Vuonna 2007 sataman asfaltoitujen alueiden hulevesistä 20 % johdettiin hiekanerotuksen kautta, nykyään luku on 100 %. Muilta alueilta (10 hehtaaria) hulevedet imeytyvät maahan tai ne jatkavat normaalin pintavaluntana ojiin ja sitä kautta mereen.

Hulevesimääriä ei mitata. Vuosisadannan (541 mm, Siikajoki Revonlahti vuosina 1981–2010) perusteella laskettuna hulevesiä muodostuu 20 hehtaarin varastoalueilla noin 108 200 m³, josta noin puolella on hulevesien keräilyjärjestelmä.

Raahen satamassa toteutettiin hulevesitutkimus 13.11.2012 ja 16.5.2013. Näytteet otettiin hulevesijärjestelmästä yhteensä viidestä kaivosta laituri-alueilta, nestekonttialueelta ja satamaan johtavan junaradan läheisyydestä. Tutkimustulosten perusteella hulevesien laatu vaihteli melko paljon sekä ajallisesti että paikallisesti. Pääosassa tutkituista näytteistä mitattiin merialueen tasoon nähden kohonneita kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksia. Myös joidenkin metallien, Fe, Al, Mn ja Pb, ja öljyhiilivetyjen pitoisuudet olivat koholla. Heikkolaatuisinta vesi oli nestekonttialueen hulevesikaivossa erityisesti marraskuussa, mikä johtui kohonneista metallipitoisuuksista, ja toukokuussa junaradan läheisyydessä sijaitsevassa kaivossa, jossa öljyhiilivetytypitoisuus oli koholla (8,2 mg/l). Laituri-alueella 1 ja junaradan lähellä veden sähkönjohtavuus ja useiden vesiliuoksessa ioneja muodostavien alkuaineiden, Ca, K, Mg, Na ja S, pitoisuudet olivat koholla. Tämä johtui ilmeisesti merivesistä tai alueen suolaamisesta. Hulevesipäästöjen laskenta ei ole mielekäästä vedenlaadun vaihtelun ja vesimäärien voimakkaan valunnasta riippuvan vaihtelun vuoksi.

Satamassa pyritään vähentämään hulevesien aiheuttamaa vesistökuormitusta seuraavilla toimenpiteillä:

- kiintoaineksen pääsyä vesistöihin rajoitetaan muun muassa sulkuventtiilikaivoin, hiekanerotuksin ja laskeutusaltaan käytöllä (laituri 1),
- talvisin hiekoitusmurskeen käyttöä seurataan ja sitä pyritään vähentämään,
- pölyävän aineksen lastaus- ja purkutyötä ohjataan,

- pölyävän materiaalin lastauksen ja purun yhteydessä sadevesiviemäriin laitetaan umpikannet (tai viemärikansi on säkitetty) vakiotoimintona ja
- vuonna 2012 läjitystöiden yhteydessä suodatinkankainen silttiverho oli käytössä läjitysalueen ja meren välissä, jotta hienojakoinen aines ei olisi levinnyt merkittävästi vesistöön.

Sataman päästöissä viemäriin ei ole ollut muutoksia lupakautena. Sataman saniteetti- ja käymäläjätevedet johdetaan kunnan jätevedenpuhdistamolle käsittelyyn. Sataman toiminnasta ei synny erityistä käsittelyä vaativia jätevesiä. Alukset eivät jätä jätevesiä satamaan, eikä niitä siten johdeta sataman viemäriverkkoon.

Imeytyspuomikokeilu

Raahen sataman ympäristölupapäätöksessä nro 80/08/2 (myönnetty 11.7.2008) on päätöksen nro 13/07/2 lupamääräykseen 1 lisätty toinen kappale, jossa on määrätty seuraavaa:

”Luvan saajan on kokeilemalla selvitettävä mahdollisuutta tehostaa mereen kohdistuvien öljy- ja kemikaalipäästöjen rajoittamista purkuputkien suulle asennettavilla öljyntorjuntapuomeilla. Selvityksen pohjalta tehty toimenpide-esitys öljyntorjuntapuomien tulevasta käytöstä on toimitettava ympäristölupavirastoon 31.12.2010 mennessä.”

Imeytyspuomikokeilu toteutettiin avovesikaudella 2009 ja raportti kokeilun toteutuksesta, kokemuksista ja varautumisesta öljypäästöihin on valmistunut vuonna 2009.

Potkurivirrat

Alusten aiheuttamalla aallokolla voi olla jonkinlaista vaikutusta lähialueen saarille ja rannoille tietyissä olosuhteissa. Se voi aiheuttaa rannikkoeliöille ylimääräistä kuormitusta, muun muassa eroosion lisääntyessä. Sataman vastuuraja väylän osalta kulkee aallonmurtajien kohdalla. Tällä alueella rannat ovat pääosin rakennettuja, joten aallokon vaikutuksia voidaan pitää vähäisinä. Ulompana väylä on liikenneviraston vastuulla, ja avoimella tuulille alttiilla alueella laivojen aallokon vaikutusta on vaikea erottaa tuulen vaikutuksesta.

Potkurivirroilla ei ole arvioitu oleman merkittävää vaikutusta väylillä normaalitilanteessa, jossa sedimentit ovat asettuneet. Jonkin asteista merkitystä niillä voi olla esimerkiksi ruoppauksen jälkeen, jolloin merenpohjan sedimenttejä on enemmän asettumattomina pohjaan. Selkein haitta on veden sameutuminen. Se voi vaikuttaa väliaikaisesti ranta- ja vesikasvillisuuden oloihin valon ja sedimentaation muuttuessa.

Potkurivirtojen vaikutusalueessa ei arvioida olevan muutosta lupakauden aikana. Alue on mahdollisesti hieman pienentynyt satama-altaan ulkopuolella johtuen aluskäyntien vähentymisestä ja uudesta syvemmästä ja laajemmasta syväsatama-altaasta. Lapaluodon laivaliikenne käyttää osaltaan sataman uutta syväallasta. Lapaluodon satamassa laituripaikat ovat säilyneet ennallaan, eikä uusia laituripaikkoja ole rakennettu. Merkittävimmät vaikutukset potkurivirroista jäävät satama-altaaseen.

Raahen merialueen yhteistarkkailu

Raahen edustan merialueen tarkkailu on toteutettu alueen kuormittajien yhteistarkkailuna vuodesta 1995 lähtien. Tarkkailuvelvollisia ovat Raahen Vesi Oy, joka käsittelee Raahen kaupungin jätevedet, Ruukki Metals Oy:n Raahen tehdas ja Raahen satama. Alla on esitettyä yhteenveto vuosien 2008–2012 tarkkailuraporteista.

Raahen satama sijaitsee Perämeren rannikolla, Raahen edustan rannikkoalueella, joka kuuluu Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueeseen. Vesienhoidon suunnitteluun liittyvässä pintavesien tyypittelyssä alue kuuluu Perämeren sisempiin rannikkovesiin. Perämerelle tyypillisesti rannikko on avointa, merialue melko matalaa ja veden suolapitoisuus alhainen. Jokivesien vaikutus on Raahen edustalla silti vähäinen verrattuna muuhun koilliseen Perämereen. Pohjoispuolelle jokivesiä tulee Pattijoesta ja Olkijoesta ja eteläpuolelle lähinnä Piehinginjoesta. Raahen edustan suppea saaristovyöhyke ulottuu muutaman kilometrin päähän rannikosta.

Raahen jätevedenpuhdistamon käsitellyt jätevedet johdetaan kaupungin pohjoispuoliselle merialueelle. Raahen terästehtaan teollisuusalueen vedet johdetaan mereen Raahen satamassa. Lisäksi teollisuusalueen vesiä kierretään merestä padotussa Kuljunlahdessa. Merialueen veden laatuun ja jätevesien kulkeutumiseen vaikuttavat tuuli ja virtausolot. Yleisesti jätevesien sekoittumis- ja laimentumisolosuhteet ovat Raahen edustalla hyvät johtuen alueen avoimuudesta. Pistekuormituksen lisäksi merialueen tilaan vaikuttavat alueelle laskevien jokien ainevirtaamat, suoraan maa-alueilta tuleva hajakuormitus ja ilman kautta tuleva laskeuma. Vuosina 2008–2009 Raahen edustan merialueeseen vaikuttivat lisäksi Ruukki Metals Oy:n sataman ja Raahen väylän ruoppaustyöt. Satama-alueen täyttötyöt (Someronlahti, syväsatamalaiturin läjitysalue) voivat vähäisissä määrin vaikuttaa lähimerialueen tilaan. Vuonna 2012 myös Nordic Mines Ab:n Laivakan-kaan kultakaivoksen puhdistetut prosessijätevedet on johdettu satamaan johtavan laivaväylän läheisyyteen.

Satama-altaassa ja sen suulla kuormitusvaikutusta on havaittu meriveden kohonneena lämpötilana ja kohonneina rauta- ja ravinnepitoisuuksina. Fosforipitoisuudet ovat olleet terästehtaan ja sataman edustan alueella viime vuosina kesäaikana yleensä karuille ja ajoittain lievästi reheville vesille ja a-klorofyllipitoisuudet lievästi reheville vesille tyypillisellä tasolla. Hapittilanne Raahen edustalla on ollut pääosin hyvä. Satamatoiminnoista sen lähivesialueelle satama-altaisiin kohdistuvaa ajoittaista kuormitusta ei ole merialueella juurikaan havaittavissa, koska satama sijaitsee terästehtasadalueen välittömässä läheisyydessä ja vaikutukset peittyvät tehtaan vaikutusten alle.

Ympäristöhallinnon pintavesien ekologinen luokitus perustuu biologisten muuttujien, a-klorofyllin ja pohjaeläinten, ja veden laadun seurantatuloksiin pääosin vuosilta 2000–2007. Raahen edustan merialue on arvioitu ekologiselta kokonaistilaltaan tyydyttäväksi. Oulujoen–Iijoen vesienhoitosuunnitelman mukainen tavoite on vesien hyvä tila vuoteen 2015 mennessä. Syynä Raahen edustan hyvää heikompaan luokitukseen on alueelle kohdistuva suurehko pistekuormitus. Tilaparannus pyritään saavuttamaan lähinnä loma- ja haja-asutuksen viemäröintiä ja muuta jätevesien käsittelyä kehittämällä. Raahen terästehtaan välittömässä läheisyydessä sijaitsevat makeavesialtaiksi padotut ja säännöstellyt Siniluodonlahti ja Kuljunlahti on nimetty voimakkaasti muutetuiksi vesimuodostumiksi. Niiden tilaa ei ole arvioitu ajantasaisen aineiston puutteen vuoksi.

Kemiallisessa luokittelussa arvioidaan haitallisten aineiden pitoisuuksia pintavesissä. Käytettävissä olevien tulosten ja haitallisten aineiden käyttö-tietojen perusteella on arvioitu, että Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen rannikkovesien kemiallinen tila on pääosin hyvä. Raahen edustan merialueen kemiallinen tila on kuitenkin jätetty toistaiseksi luokittelematta, koska alueelle tulee pistemäistä haitallisten aineiden kuormitusta, mutta haitallisten aineiden pitoisuuksista vedessä ei ole tietoa.

Päästöt ilmaan ja niiden vähentäminen

Raahen seudun ilmanlaadun yhteistarkkailuraporteissa Lapaluodon satamanosaa ei ole mainittu merkittävänä päästölähteenä. Satamanosan päästöjä ilmaan ei ole ei mitattu erikseen, vaan ne ovat arviolta noin viisi prosenttia koko satama-alueen päästöistä. Luku sisältää terästehtaan päästöt. Lapaluoto toimii sykäyksittäin, joten päästöt ja niiden ajallinen vaihtelu voivat olla suuria paikallisesti.

Lapaluodon satamanosan toiminnasta aiheutuu päästöjä ilmaan lastaus- ja purkutoiminnoista, tavaroiden siirrosta (työkoneet), kuljetuksista satama-alueella ja laiva- ja rekkaliikenteestä. Näistä merkittävimmät ovat lastin käsittelystä syntyvä pöly ja pakokaasupäästöt. Hiukkaspäästöjä syntyy etenkin pölyävien lastien käsittelystä, tavarain siirroista ja liikenteen päästöistä. Pakokaasupäästöjä syntyy työkoneista ja sataman laiva- ja rekkaliikenteestä.

Päästöt ilmaan ovat pienentyneet lupakauden aikana, koska Lapaluodon satamanosan tavaraliikenteen toiminta on vähentynyt vuosina 2008–2012 verrattuna vuoteen 2007. Osa pölyävistä lastaus- ja purkutoiminnoista on siirtynyt syväsataman puolelle, muun muassa rautapellettien lastaus ja purku, mikä vähentää Lapaluodon satamanosan pölypäästöjä.

Pölyämistä vähennetään muun muassa seuraavin keinoin:

- lastien käsittelytoiminnot sijoitetaan varastojen läheisyyteen (minimoidaan siirtomatka),
- erityisillä lastien purku- ja lastausjärjestelmillä, esimerkiksi Finnsementti Oy:n erikoislastauspaikka,
- satamakenttien puhdistamisella heti toiminnan päätyttyä,
- irtolastin käsittelyn ohjeistuksella (laadittu 24.9.2007),
- avokuljettimista on luovuttu; nykyään käytetään nosturia ja kahmareita, jolloin aiheutuu vähemmän päästöjä ilmaan,
- lastit pyritään lastaamaan suoraan proomuista ja aluksista autoihin, joten lastien siirtely laiturilla on mahdollisimman vähäistä,
- parhaan lastaustavan valinta irtolastityypin mukaan,
- keveille irtolasteille tarkoitetuissa kahmareissa on kannet pölyämisen estämiseksi,
- kenttiä kastellaan lastinkäsittelyn aikana, mikäli käsiteltävä lasti jauhaantuu ja kuivuu niin, että ympäristöön leviää pölyä,
- tarvittaessa varastokasaa kastellaan, mikäli tästä ei aiheudu lastin pilaantumista,
- lastauksen ja purun aikana seurataan tuulen suuntaa ja nopeutta, ja epäedullisissa tuuliolosuhteissa työ keskeytetään, jos on vaarana, että hienojakoinen pöly leviää satama-alueen ulkopuolelle,
- talvisin hiekoitusmurskeen käyttöä seurataan ja sitä pyritään vähentämään.

Yksittäisinä toimenpiteinä läjitystyön yhteydessä syksyllä 2012 asennettiin silttiverho läjitetyn alueen ja meren välille, jotta hienojakoinen aines ei leviä merkittävästi vesistöön. Lisäksi läjitetty alue on peitetty murskeella, jotta pinnan hienojakoinen aines ei pölyäisi tuulen mukana.

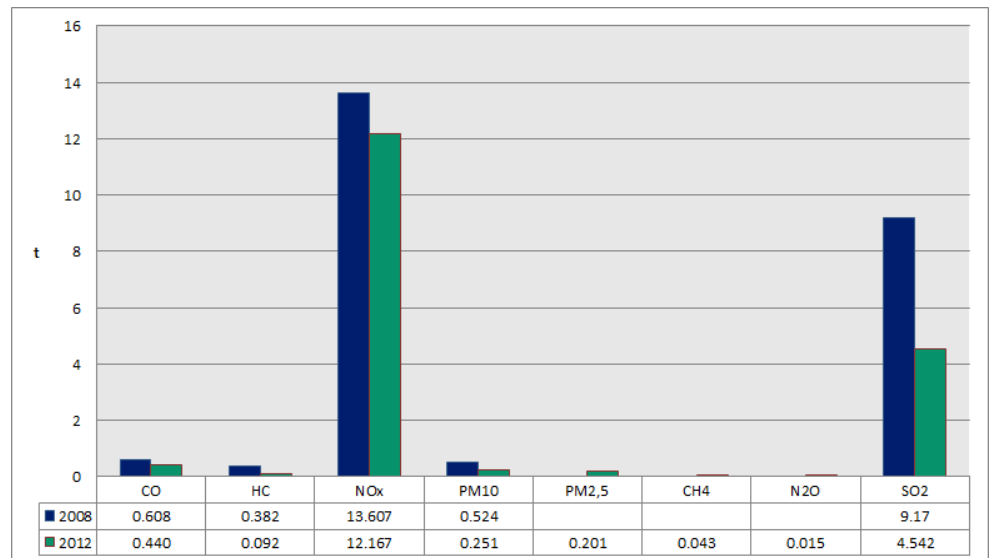
Sataman laivaliikenteen päästöt vuonna 2012 on arvioitu VTT:n LIPASTO Suomen liikenteen pakokaasupäästöjen ja energiankulutuksen laskentajärjestelmästä saaduilla laivojen päästötiedoilla. Työkoneiden päästöt on arvioitu VTT:n TYKO-laskentajärjestelmän avulla. Lapaluodon laivaliikenteen ja työkoneiden päästöt ilmaan vuonna 2012 on esitetty seuraavassa taulukossa.

Laivaliikenteen päästöt (t/a)	CO	HC	NO _x	PM ₁₀	PM _{2,5}	CH ₄	N ₂ O	SO ₂	CO ₂	CO _{2ekv.}
Konttialukset	0.32	0.07	8.80	0.18	0.15	0.03	0.01	3.31	382.7	386.7
Irtolastialus (2000–6000 DWT)	0.11	0.02	2.90	0.06	0.05	0.01	0.004	1.07	126.3	127.7
Irtolastialus (>8000 DWT)	0.02	0.00	0.47	0.01	0.01	0.002	0.001	0.16	20.48	20.7
Yhteensä	0.44	0.09	12.2	0.25	0.20	0.04	0.01	4.54	530	535
Työkoneiden päästöt	1.4	0.5	3.8	0.242		0.012	0.003	446.7	451.1	0.012
Yhteensä	1.86	0.64	15.9	0.69	0.07	0.03	4.54	976.3	986.1	1.86

CO = hiilimonoksidi, HC = hiilivedyt (pois lukien metaani CH₄), NO_x = typen oksidit, PM = pakokaasujen kokonaishiukkasmäärä, CH₄ = metaani, N₂O = typpioksiduuli, SO₂ = rikkidioksidi, CO₂ = hiilidioksidi, CO_{2ekv.} = hiilidioksidiekvivalentti

Satamassa pyritään estämään pakokaasupäästöjä muun muassa vähentämällä tyhjäkäyntiä, valvomalla työkoneiden kuntoa, liikennejärjestelyin ja tehokkaalla liikenteen ohjauksella. Laivojen päästöjen rajoittaminen on vaikeaa.

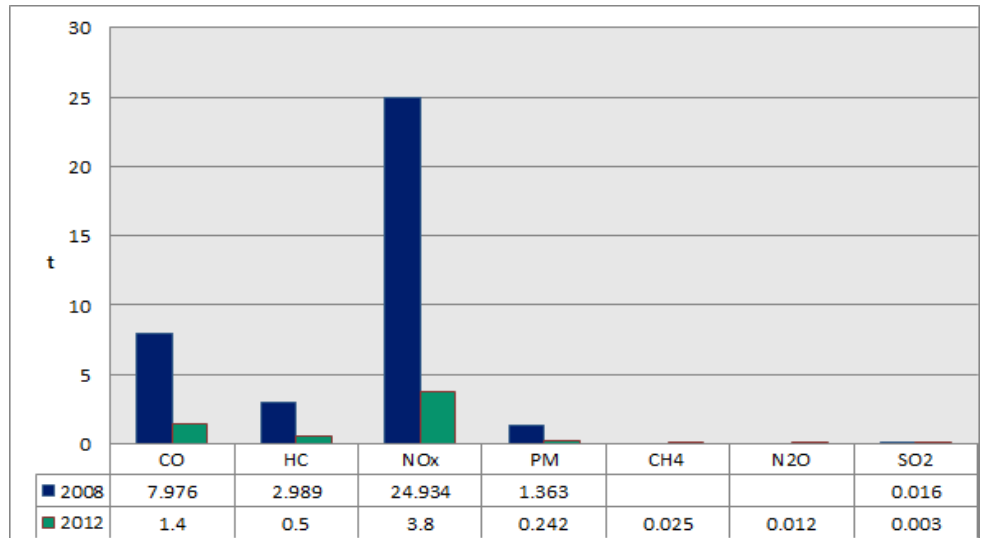
Lapaluodon satamanosan laivaliikenteen päästöt ilmaan ovat laskeneet vuoden 2008 jälkeen seuraavan kuvan mukaisesti.

PM₁₀:n kohdalla on merkittynä vuoden 2008 pienhiukkasten kokonaispäästö (PM₁₀ ja PM_{2,5}). CO = hiilimonoksidi, HC = hiilivedyt (poislukien metaani CH₄), NO_x = typen oksidit, PM = pakokaasujen kokonaishiukkasmäärä, CH₄ = metaani, N₂O = typpioksiduuli, SO₂ = rikkidioksidi.

Pienhiukkasten määrä ilmoitettiin vuonna 2008 kokonaispäästönä (PM₁₀ ja PM_{2,5}), joka oli 0,524 tonnia. Vuonna 2012 kokonaispäästö oli 0,452 tonnia. Myös hiilidioksidipäästöt pienenivät vuoden 2008 määrästä, 540 tonnia, 529 tonniin vuonna 2012.

Työkoneita, kuten kurottajaa, trukkeja, pyörökuormaajaa ja nostureita, käytettiin vuonna 2012 yhteensä noin 7 000 tuntia. Työkoneiden päästöt ilmaan ovat vähentyneet lupakautena seuraavan kuvan mukaisesti:

Vuodelta 2008 ei ollut metaanin ja typpioksiduulin päästötietoja. CO = hiilimonoksidi, HC = hiilivedyt (poislukien metaani CH₄), NO_x = typen oksidit, PM = pakokaasujen kokonaishiukkasmäärä, CH₄ = metaani, N₂O = typpioksiduuli, SO₂ = rikkidioksidi.

Myös työkoneiden hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet lupakautena. Vuonna 2008 hiilidioksidipäästöjä ilmaan oli 2 460 tonnia ja vuonna 2012 niiden määrä oli pienentynyt 447 tonniin.

Raahen seudun ilmanlaadun yhteistarkkailu

Raahen satama osallistuu Raahen ilmanlaadun yhteistarkkailuun. Tarkkailua on tehty vuosittain vuosina 2008–2011. Merkittävimmät päästöjen aiheuttajat Raahen alueella ovat terästehdas, liikenne, energiantuotanto, yksittäiset metallialan pienyritykset ja kauempaa ilman kautta tuleva kaukokulkeuma. Paikallisesti merkittäviä päästöjä tulee myös pienpoltosta. Lapaluodon satamanosaa ei ole mainittu raporteissa päästölähteenä.

Raahen alueella ilmanlaadun tarkkailu koostuu hengitettävien hiukkasten (alle PM₁₀ µm:n suuruiset hiukkaset ja alle PM_{2,5} µm:n suuruiset hiukkaset), typen oksidien (NO_x), rikkidioksidin (SO₂) ja laskeumien mittauksista. Lisäksi hiukkasista määritetään metallipitoisuudet ja PAH-yhdisteiden (polysyklisten aromaattisten hiilivetyjen) määrä.

Ilmanlaatua mitataan kolmessa paikassa: Raahen keskusta (PM₁₀, NO_x), Merikatu (PM₁₀, PM_{2,5}, SO₂) ja Lapaluoto (PM₁₀, SO₂). Lapaluodon satamanosan lähin ilmanlaadun mittauspiste on Lapaluodon asuinalueella. Sen avulla mitataan etenkin teollisuuden vaikutusta ilman päästöihin. Lapaluodon mittausaseman ilmanlaatuun vaikuttavat eniten teollisuus ja kaukokulkeuma.

Lapaluodon mittausasemalla hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) pitoisuudet ovat pysyneet keskimäärin ennallaan lupakaudella. Kalenterivuoden raja-arvo, 40 µg/m³, ei ylittynyt millään mittausasemalla Raahessa vuosina 2007–2011.

Hengitettävien hiukkasten (PM₁₀) mittauksen vuorokausiraja-arvo on 50 µg/m³, jonka ylityksiä saa kalenterivuodessa olla enimmillään 35 vuorokautta. Lapaluodossa ylityksiä on ollut kaikkina lupakauden vuosina 1–8 vuosittain. Ylitysten suurin pitoisuus on ollut 57–149 µg/m³.

Hengitettävien hiukkasten metallien pitoisuudet jäivät raja-arvojen alapuolelle. Lapaluodon mittauspisteessä lyijyn ja kadmiumin pitoisuudet ovat pysyneet samalla tasolla lupakautena. Arseenin, sinkin ja raudan pitoisuudet ovat lievästi kasvaneet ja nikkelin pitoisuus on pienentynyt lupakautena.

PAH-yhdisteiden pitoisuuksia määritetään kolmella mittausasemalla Raahessa. Lapaluodon mittausasemalla PAH-yhdisteiden summapitoisuus on ollut lupakautena 56–78 ng/m³. Bentso(a)pyreenin pitoisuus ilmoitetaan erillisenä, koska se on PAH-yhdisteistä todennäköisimmin syöpää aiheuttava yhdiste. Bentso(a)pyreenin pitoisuus on säilynyt lupakautena samalla tasolla. Sen pitoisuus ylittää Lapaluodon mittausaseman näytteissä lievästi vuonna 2013 voimaan tulleen ohjearvon 1 ng/m³. Muilla asemalla mitatut pitoisuudet jäivät tämän alle. Ylempi arviointikynnys, 0,6 ng/m³, puolestaan ylittyy kaikilla Raahen mittausasemilla, mikä lainsäädännön mukaisesti edellyttää pysyvää seurantaa.

Raahen ilmanlaadun mittausasemien SO₂-tuntiraja-arvot eivät ylittäneet vuosina 2008–2011 valtioneuvoston päätöksen 711/2001 mukaista tunti-keskiarvolle asetettua raja-arvoa 350 µg/m³ eikä SO₂-vuorokausikeskiarvo raja-arvoa 125 µg/m³. Rikkidioksidin pitoisuus on hyvin lievästi kasvanut vuosina 2010 ja 2011.

Typenoksidgeja ei mitata Lapaluodon mittausasemalla. Typenoksidien pitoisuudet ovat alittaneet muilla Raahen mittausasemilla lupakautena vuosikeskiarvon raja-arvon 40 µg/m³.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen ja niiden vähentäminen

Satamassa ei ole sattunut lupakautena vahinkoja, jotka olisivat pilanneet maaperää. Suurimmat muutokset maaperään ovat aiheutuneet läjitystojen munnasta. Päästöjä maaperään estetään toiminnan huolellisella suunnittelulla, henkilöstön ja satamassa asioivien koulutuksella ja opastuksella sekä merkittävimpien toiminta-alueiden pinnoituksella. Kemikaalikonnttien lastausta ja purkua säädellään erityisen tarkasti, ja siihen on oma ohjeistus. Vaarallisia aineita sisältävien konttien käsittelystä säädetään asetuksin ja määräyksin, ja näitä noudatetaan satamatoiminnassa.

Ympäristövahinkoja estetään myös sataman toiminnan suunnittelulla, ohjeistuksella, henkilökunnan koulutuksella, riskienarvioinnilla ja vahinkojen seurannalla. Vahinkoja maaperään estetään toiminnallisesti merkittävien alueiden pinnoituksella ja hyviä toimintatapoja noudatetaan mahdollisessa kemikaalien lastauksessa ja purussa.

Melu- ja hajupäästöt ja tärinä ja niiden vähentäminen

Lapaluodon melupäästöissä ei ole arviolta tapahtunut merkittävää muutosta lupakautena. Aluskäynnit ovat vähentyneet Lapaluodon satamanosassa, joka on osittain vähentänyt melupäästöjä. Lisäksi osa lastaus- ja purkutöiden munnasta on siirtynyt Lapaluodon satamasta syväsataman puolelle, joka sijaitsee Lapaluodon satamanosaa kauempana häiriintyvistä kohteista, kuten asuinalueesta.

Lapaluodon satamanosan merkittävimmät melulähteet ovat laituriin kiinnitetyt laivat, lastaus- ja purkutoiminta, työkoneet ja muut laitteet sekä sisäinen ja ulkoinen liikenne.

Lapaluodon satamanosassa on tehty kaksi melulaskentaa vuonna 2011. Laskentatulosten perusteella on todettu, että nykytilanteessa terästehdas aiheuttaa lähimmällä asuinalueella päivälläkin selvästi enemmän melua kuin Lapaluodon satamanosa. Yöllä terästehtaan melu on asuinalueella yksinään hallitsevaa. Sataman ja sen liikenteen sekä teollisuusalueen yhteisen melun taso lähimpien asuintalojen luona on päivällä enintään noin 50 dB ja yöllä 41 dB. Terästehtaan taustamelun kanssa kokonaismelun tasot ovat 52 dB ja 47 dB. Ohjearvot ovat seuraavat: asuinalueella keskiäänitaso L_{Aeq} päivällä klo 7–22 enintään 55 dB, yöllä klo 22–7 enintään 50 dB ja yöllä uusilla rakentamattomilla alueilla enintään 45 dB. Lapaluodon satamanosan yksistään aiheuttama melu ei yllä ohjearvojen tasolle lähimpien asuintalojen luona missään suunnassa. Laskettu melutaso lähimmässä kohteessa, Lapaluodon asuinalueen eteläkulmassa, on päivällä 51 dB ja yöllä 42 dB.

Melupäästöjä pyritään minimoimaan toimintojen suunnittelulla ja sijoittamisella. Satamassa pyritään toimimaan pääasiassa päiväaikaan. Lapaluodossa on kehitetty lastaus- ja purkumenetelmiä, jotta laivan satamassa oloaika olisi mahdollisimman lyhyt. Liikenteen melua pyritään vähentämään sen tehokkaalla reitityksellä, muun muassa raskaan liikenteen ohjaukseen on kiinnitetty erityistä huomiota, ja tyhjäkäyntiajan lyhentämisellä. Lastaus- ja purkutoimet tehdään nopeasti ja tehokkaasti laivan saavuttua satamaan. Koneiden ja laitteistojen melua pyritään pienentämään erilaisilla teknisillä ratkaisuilla, kuten äänenvaimentimilla.

Lapaluodon sataman toiminta ei tuota erityisiä hajupäästöjä tai tärinää.

Vaikutukset luontoon, luonnonsuojeluarvoihin ja rakennettuun ympäristöön

Lapaluodon satamanosalla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin tai rakennettuun ympäristöön. Lapaluodon läheisyyteen ei ole tullut lupakautena herkkiä kohteita. Nykyiset herkätkohteet ovat sijainneet sataman läheisyydessä jo pitkään.

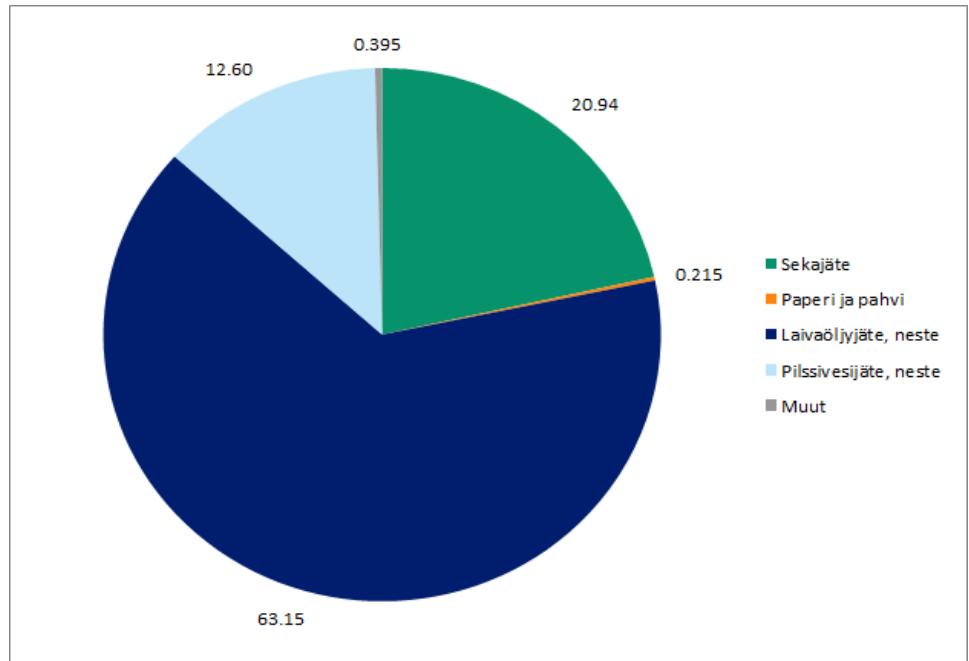
Raahen saariston Natura-alueen FI1104600 raja on väylän pohjoispuolella keskimäärin noin kilometrin etäisyydellä satama-alueesta. Alue kuuluu myös valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan. Lähin saari, Kumpele, on kuitenkin varattu vesiliikenteen alueeksi satamatoimintoja varten. Noin 1–2 kilometrin etäisyydellä Raahen satamasta ja sen väylästä sijaitsevat luonnonsuojelulain nojalla suojellut saaret Selkämatala ja Vesimatala. Iso-Kraaselin saari sataman pohjoispuolella on myös luonnonsuojelulain nojalla suojeltu. Satamatoiminnoilla ei ole ollut merkittäviä vaikutuksia Raahen saariston luontotyyppeihin. Raahen sataman ja väylän ruoppausten aikana ei havaittu merkittäviä pitkäaikaisia vaikutuksia alueen kasvillisuuteen tai linnustoon.

Syntyvät jätteet ja niiden hyödyntäminen ja vähentäminen

Jätetiedot

Lapaluodon satamanosan jätteet koostuvat oman toiminnan jätteistä ja laivojen jätteistä. Jätejakeet koostuvat pääasiassa laivojen laivaöljyjätteestä

ja pilssivesijätteestä (vaarallisia jätteitä), sekajätteestä, pahvista ja paperista. Alla olevassa kuvassa on esitetty Lapaluodon satamassa syntyvien pääjätejakeiden osuudet vuonna 2012.

Jätejakeet ja niiden määrät tonneina vuosilta 2007–2012 on esitetty seuraavassa taulukossa.

Laatu	Luokitus	Vuosi					
		2007 tonnia	2008 tonnia	2009 tonnia	2010 tonnia	2011 tonnia	2012 tonnia
Tavallinen jäte							
Sekajäte	20 03 01	46,768	46,45	45,97	32,09	24,84	20,94
Paperi ja pahvi	20 01 01		2,81	1,089	1,205	0,15	0,215
Vaarallinen jäte							
Laivaöljyjäte, neste	13 08 99	126,895	91,15	88,000	187,190	91,250	63,15
Pilssivesijäte, neste	13 04 02		19,74	23,300	34,610	26,720	12,6
Maalijäte, kiinteä	20 01 27		0,035	0,011	0,157	0,037	0,014
Liutoinjäte, neste	20 01 13			0,047	0,018		
Loisteputket	20 01 21				0,014	0,007	
Lyijyakkujäte	20 01 33	0,014			0,073	0,069	
Sähkö- ja elektroniset laitteet	20 01 36	0,028			0,246		
Öljysuodatinjäte, kiinteä	16 01 07		0,218	0,305			0,322
Öljyvesiseos, neste	13 02 08						0,059
Aerosolijäte, kiinteä	16 05 04			0,043			
Öljyinen neste (litroina)	15 01 10		2,350	0,55			
Voiteluöljy	13 02 05		4,410				
Eläinperäinen jäte (m ³)		0,002					
Kiinteä öljyinen jäte		1,585					

Satamanosan jätemäärät ovat pienentyneet lupakautena, etenkin sekajäte, laivaöljyjäte ja pilssivesijäte. Satama-alueella ei synny merkittäviä määriä lasi-, metalli-, muovi- ja biojätettä. Lapaluodon toiminnasta syntyy satunnaisesti myös muita vaarallisia jätteitä kuin laivojen jätevesiä, kuten malleja ja öljyisiä jätteitä. EU:n ulkopuolelta tulevien laivojen jätteinä tulee myös keittiöjätettä, joka kerätään erikseen jätehuoltoyrityksen toimesta ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

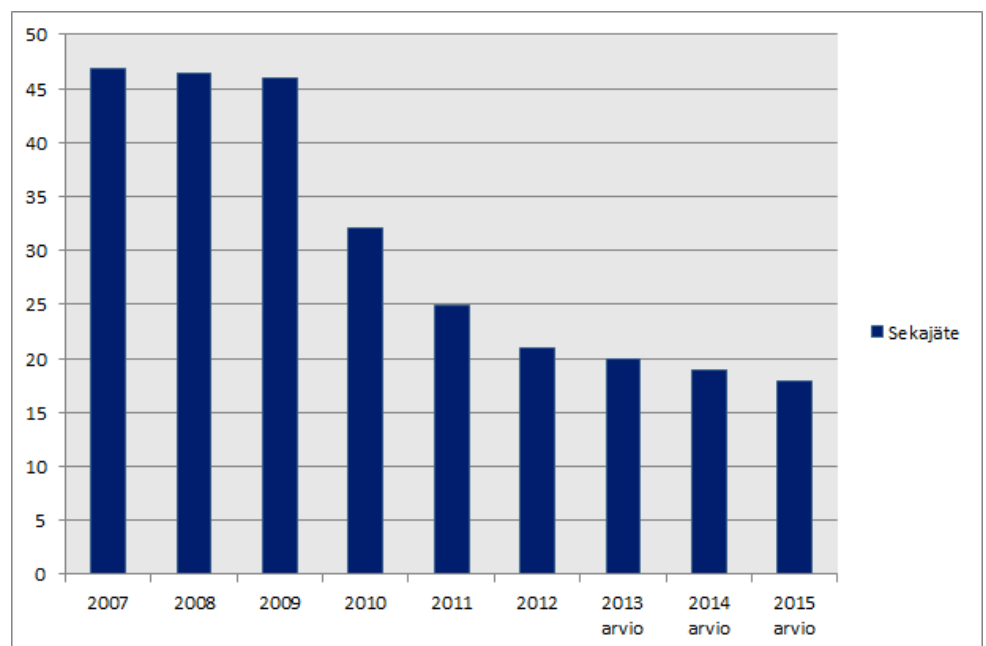
Jätehuollosta on pääosin vastannut Lassila & Tikanoja Oy vuosina 2007–2012 (vuonna 2012 myös pahvi), vuonna 2007 osittain myös Ekokem Oy. Pahvin ja paperin keräyksestä on vastannut Ympäristöhuolto Heikki Haapakangas vuonna 2008, Oulaisten Jätehuolto Oy vuosina 2009–2010 ja 2012 (vain paperi) ja Paperinkeräys Oy vuonna 2011.

Lapaluodon satamanosassa on neljä jätteiden keräysasemaa ei-vaaralliselle jätteelle. Jätteet lajitellaan 600 litran jäteastioihin ja isoihin jätekontteihin. Jäteasemat sijaitsevat asfaltoiduilla alueilla. Jätteitä ei käsitellä satamanosassa. Satamanoosaan hankittiin kesällä 2008 erillinen ongelmajätekontti, joka on sijoitettu asfaltoidulle alueelle. Öljypitoiset laivojen kuivajätteet, loisteputket, maalijätteet ja akut toimitetaan sataman ongelmajätekontin 240 litran ja 40 litran säiliöihin. Alusperäiset öljyiset jätteet hoidetaan yksityisten toiminnanharjoittajien toimesta.

Laivojen jätteiden määrää tulevina vuosina on vaikea ennustaa, koska se riippuu toiminnan kehityksestä ja missä laivat purkavat jätteet. Jätteiden purku on mahdollista myös syväsataman puolella. Laivat voivat jättää alusperäisiä öljyisiä jätteitä myös satamissa, joihin niillä on erillinen sopimus. Tällöin ne vapautetaan jättöpakosta muissa satamissa.

Raahen satamalle on laadittu merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) edellyttämä jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Se on päivitetty 6.6.2013 ja esitetty osana ympäristölupahakemusta.

Raahen satama on asettanut useita tavoitteita Lapaluodon toiminnalle tulevina vuosina. Yhtenä ympäristötavoitteena on sekajätteen määrän vähentäminen viisi prosenttia vuoden 2012 tasosta vuoteen 2014 mennessä. Määrän vähennys suhteutetaan aluskäynteihin satamassa. Seuraavassa kuvassa on esitetty Lapaluodon satamanosan lupakauden sekajättemäärät ja arvio sekajättemäärän vähentymisestä tulevina vuosina.

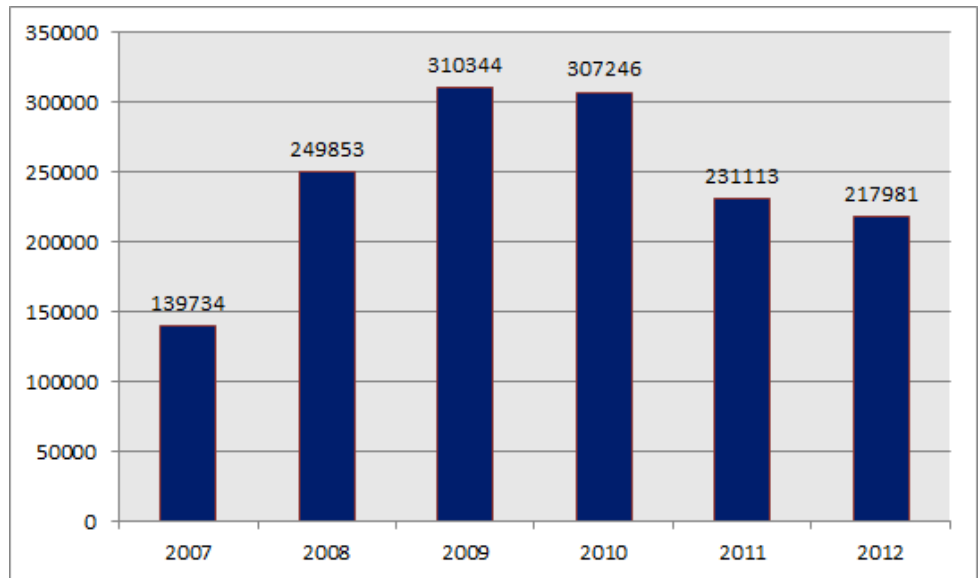
Paras käyttökelpoinen tekniikka ja energiatehokkuus

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamisesta

Satamatoiminnoille ei ole määritetty omaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BREF-dokumentaatio). Sataman toiminnan ohjauksella ja hallitsemisella pyritään ympäristökuormituksen vähentämiseen ja ympäristövahinkojen estämiseen. Sataman nykyinen toiminta on hyvien sataman toimintojen mukaista. Toimintoja kehitetään jatkuvasti.

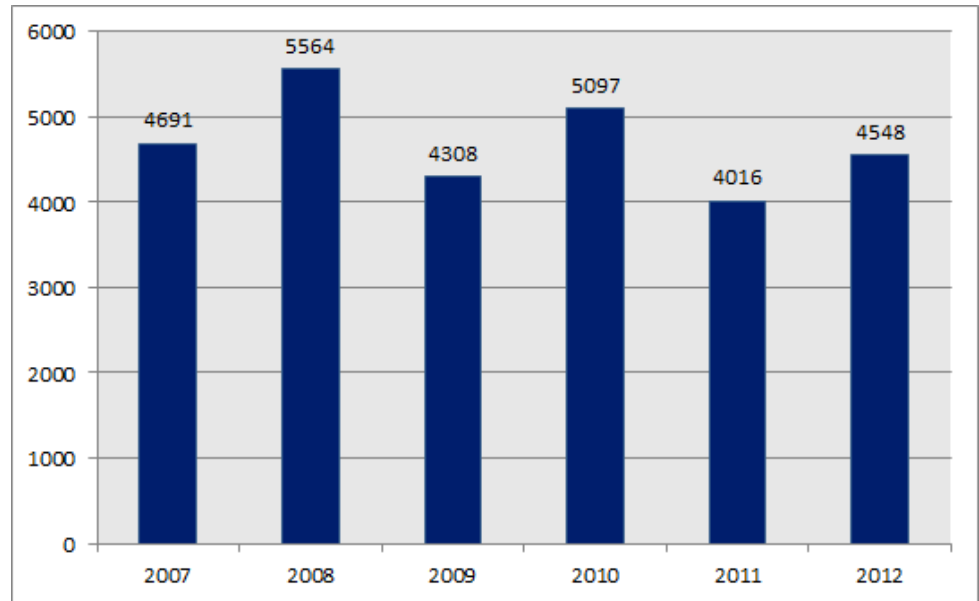
Energian käyttö ja arvio käytön tehokkuudesta

Lapaluodon satama-alueelle tulee sähkö kunnallisesta sähköverkosta. Vuonna 2012 sähköä kulutettiin noin 217 981 kWh. Lupakaudella sähkön kulutus on vaihdellut seuraavan kuvan mukaisesti:

Sähkön kulutus on pienentynyt vuosina 2011 ja 2012. Käytetyn sähkön määrään vaikuttavat ennen kaikkea aluskäyntimäärät ja satama-alueen rakennustyöt. Esimerkiksi vuosina 2008 ja 2009 kulutuksen kasvu johtui satamassa tehdyistä rakennustöistä ja ruoppauskaluston huoltotöistä. Lapaluodon satamanosa on liitetty kaukolämpöön. Kontitusterminaalien soviaalilait lämmitetään sähköllä.

Satamatalon lämmitykseen käytetään vuosittain noin 4 500 litraa kevyttä polttoöljyä. Polttoöljyn kulutus on pysynyt suurin piirtein samana vuoden 2007 jälkeen:

Lapaluodon satamanosassa pyritään toimimaan tehokkaasti, ja erilaisia lastin purkumenetelmiä on kehitetty purkuajan lyhentämiseksi. Uutta lastaus- ja purkukalustoa hankittaessa otetaan huomioon laitteiden energiatehokkuus.

Satamanosan tavoitteena on sähköenergian käytön pienentäminen noin viidellä prosentilla vuoteen 2014 mennessä suhteessa valaistuihin neiliöihin.

Ympäristöriskit, onnettomuudet ja häiriötilanteet

Lapaluodon satamanosan toiminnassa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat merkittävästi ympäristöriskeihin tai häiriötilanteisiin. Lapaluodossa päivitetään ympäristökartoitusta ja pelastussuunnitelmaa säännöllisesti. Satama-altaan laajentumisen myötä aluksilla on enemmän tilaa manöveerata, joka pienentää turvallisuusriskejä.

Viimeisin ympäristökartoitus on tehty vuonna 2012. Kartoituksessa tunnistettiin merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näitä ovat muun muassa alusten tankkaaminen, joka tapahtuu kuitenkin useimmiten syväsataman ja Ruukki Metals Oy:n puolella, laivojen öljyiset jätteet ja pilssijätevesi, melu ja pölyäminen. Kartoituksessa todettiin, ettei merkittävälle uusille investoinneille ole tarvetta, mutta nykytilanne on säilytettävä. Lapaluodon satamanosa tekee yhteistyötä Ruukki Metals Oy:n kanssa koskien sataman yhteistä turvallisuutta. Raahan satamassa on muun muassa hinaajan käyttöpakko sisään tulevan laivan osalta bentseenilaivan lastatessa Ruukki Metals Oy:n öljylaiturissa.

Ympäristövahinkoja, kuten vuotoja vesistöön tai maaperään, estetään sataman toiminnan suunnittelulla, ohjeistuksella, henkilökunnan koulutuksella, riskienarvioinnilla ja vahinkojen seurannalla. Vahinkoja maaperään estetään toiminnallisesti merkittävien alueiden pinnoituksella ja hyviä toimintatapoja noudatetaan mahdollisessa kemikaalien lastauksessa ja purussa.

Jokilaaksojen pelastuslaitos on varautunut öljyonnettomuuksiin hankkimalla öljyntorjuntakalustoa. Öljy- ja kemikaalipäästöjen rajoittamiseksi torjuntapuomien magneetein tapahtuvaa kiinnittämistä varten Lapaluodon ja Ruukki Metals Oy:n laitureiden sivuissa on oranssin värisiksi maalattuja teräslevyjä. Näiden avulla satama-allas voidaan sulkea kokonaan tai osittain estämään haitallisten aineiden leviäminen.

Lupakautena on sattunut neljä pientä vahinkoa. Kaksi niistä koski pientä öljyvuotoa mereen, yksi siilojen ylitäyttöä ja yksi tulipalo.

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä

Inspecta Sertifiointi Oy on 10.10.2013 auditoinut ja 15.10.2013 myöntänyt Raahen satamalle OHSAS 17001 (työterveys- ja turvallisuusjärjestelmä), ISO 14001 (ympäristöjärjestelmä) ja ISO 9001 (laadunhallintajärjestelmä)-sertifikaatit.

TOIMINNAN JA VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Hakija on esittänyt nykyisten tarkkailujen jatkamista. Raahen satama osallistuu Raahen ilmanlaadun yhteistarkkailuun ja Raahen edustan merialueen yhteistarkkailuun.

Hakija on 5.12.2013 tarkentanut nykyistä hulevesien tarkkailusuunnitelmaa. Lapaluodon satamanosan hulevesitarkkailu on otettu osaksi Raahen Sataman toiminta- ja laatu järjestelmää. Toimintajärjestelmän kunnossapito-, tarkastus- ja tarkkailusuunnitelman mukaisesti hulevesien tarkkailunäytteet otetaan touko–syyskuun aikana kerran vuodessa. Mikäli tarkkailun tulokset niin edellyttävät, mittauksiin lisätään.

Ensimmäinen varsinainen hulevesitutkimus on tehty vuosina 2012–2013 (tutkimusraportti on osana ympäristöluvan tarkistushakemusta). Näytteidenotto mahdollistui hulevesijärjestelmän valmistumisen jälkeen, jolloin järjestelmään on tullut selkeät kohdat, kaivot, näytteiden ottoon. Seuraava tarkkailu toteutetaan vuoden 2014 touko–syyskuun aikana ajankohtana, jolloin hulevesiä muodostuu runsaasti. Pyrkimyksenä on toteuttaa tarkkailu jo toukokuussa, jos hulevesiä muodostuu riittävästi. Näiden tulosten perusteella ratkaistaan mahdolliset kesäaikana tehtävät lisämittaukset.

HAKIJAN ESITYS LUPAMÄÄRÄYKSIKSI

Hakija on esittänyt nykyisiä lupamääräyksiä luvan lupamääräyksiä. Lapaluodon satamanosan toiminta ei ole kasvanut lupakaudella, joten lupamääräysten muuttamiselle ei ole tarvetta.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakija on 28.6.2013 täydentänyt hakemusta rajanaapuritiedoilla, jätehuoltosuunnitelmalla ja hulevesiselvityksellä, 12.9.2013 selvityksellä öljy- ja

kemikaalipäästöjen rajoittamisesta öljyntorjuntapuomeilla, asianosaistiedoilla ja Raahen sataman satamajärjestyksellä, 18.9.2013 naapurijakokuntatiedoilla ja 5.12.2013 tarkennetuilla tarkkailutiedoilla.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on antanut hakemuksen tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa ja Raahen kaupungissa 27.9.–28.10.2013 ja kirjeellä asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 27.9.2013 sanomalehti Raahen Seudussa.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausuntoa Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (jäljempänä ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Kainuun ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta, Raahen kaupungilta, Raahen kaupungin ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisilta ja Liikenneviraston Meriväylät-yksiköltä.

Lausunnot

1. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on todennut, että toimintaa voidaan jatkaa nykyisten lupamääräysten mukaisena, sillä se ei näyttäisi sanottavasti loukkaavan yleistä tai yksityistä etua.

2. Kainuun ELY-keskus, kalatalous

Kainuun ELY-keskus on ilmoittanut, ettei sillä ole hakemuksesta huomautettavaa.

3. Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että sataman ympäristön kannalta suurimmat ympäristökuormitukset aiheutuvat edelleen liikenteen ja laivojen aiheuttamasta melusta ja päästöistä ilmaan, hulevesien aiheuttamasta vesistökuormituksesta sekä purkaustoiminnan ja lastauksen tuottamasta ajoittaisesta pölyämisestä. Pölypäästöjä on pidetty kurissa ja pienennetty varastokasoja kastelemalla, lisäksi turpeenlastauksessa on luovuttu hihnakuuljetuksesta ja käytetään suljettavaa kahmaria, joka ei päästä pölyä ilmaan niin paljon kuin kuljetin. Pölyämisestä on tullut vain yksi valitus tämän lupajakson aikana.

Raahen kaupungilla on mittauspiste Lapaluodossa, mutta se ei erityisesti ole nostanut sataman pölyjä esiin. Tulevan vuoden ohjelmassa on PAH-mittausten tarkistuksen vuoro. Tähän otetaan sataman mukanaolo huomioon tutkimussuunnitelmaa laadittaessa.

Öljyntorjuntapuomeista on annettu lyhyt yhteenvetomainen selvitys havainnekuvineen. Selvityksen perusteella saa kuvan sataman varautumisesta öljyntorjuntaan. Öljyntorjuntaan voidaan joutua haastavissa olosuhteissa, minkä vuoksi materiaalisen varautumisen lisäksi tulee huolehtia riittävästä harjoituksesta erilaisiin tilanteisiin. Hulevesiviemäröinti on rakennettu siten, että se voidaan sulkea onnettomuuden sattuessa. Öljynerotuskaivo on vain kemikaalikentällä. Hiekanerotuskaivoja on lastauskentillä. Kaivot tarkastetaan lastausten jälkeen säännöllisesti, kun kenttä on puhdistettu. Kaivoista tehdyssä tutkimuksessa on selkeästi havaittavissa lastauksen ja

koneiden käytön jäämiä, mutta määrät ovat niin pieniä, että niiden merkitys alueen vedenlaadulle ei ole merkittävä.

Liikenteen ja toiminnan melusta ei kaupungin viranomaiselle ole tullut valituksia lupakaudella. Vuonna 2011 tehdyssä mittauksessa sataman melu jää murto-osaan alueen koko melutasosta, joka muodostuu valtaosin läheisen teollisuuslaitoksen tuottamasta melukuormasta. Työaika on pääosin normaali, klo 7–23. Yli klo 22:n työaikoja on vuodessa noin kaksi kertaa.

Jätehuoltomääräykset ovat toimineet hyvin ja tuottaneet hyvän tuloksen. Valvonta alueella on toiminut ja erityisjätteistä vastaa tuottaja itse tilaamalla tarvittavat kuljetukset kustannuksellaan satamaan. Satamassa otetaan vastaan pääosin vain sekajätettä. Ruokajäte kuuluu myös erityisjätteisiin.

Hakija on esittänyt entisiä lupamääräyksiä ja on tehnyt paljon työtä sataman toimintojen teknisen toteutuksen ja valvonnan osalta niin, että ympäristöhaittoja ei juuri ole syntynyt. Ympäristöhaitat eivät ole lisääntyneet lupajakson aikana.

Yritys auditoidaan vuoden 2013 aikana ISO 14001 ympäristöjärjestelmään ja ISO 9001 laadunhallintajärjestelmään sekä OHSAS 18001 työterveys- ja turvallisuusjärjestelmään. Voidaan olettaa, että tämä tuottaa työtapaohjeistukseen entistä tarkempia dokumentteja ja että hyvien käytäntöjen hallinta tuottaa hyvää jälkeä kuten nytkin.

Ympäristönsuojeluviranomainen on esittänyt, että hakemuksessa kalliiksi todettuja investointeja ulkovarastojen kattamiseen tai laiturien viemärijärjestelmien uusimiseen ei tarvitse ympäristöluvassa edellyttää. Kattaminen edellyttäisi esimerkiksi nyt rakennettujen kenttien aukaisemista suurelta alalta.

Satamalta on syytä edelleen edellyttää osallistumista Raahen edustan merialueen vedenlaadun tarkkailuun.

Ympäristönsuojeluviranomainen on vaatinut, että myös paikallinen ympäristönsuojeluviranomainen saa käyttöönsä kaikki lupamääräysten edellyttämät selvitykset. Myös satamajärjestyksen mahdollinen tarkistaminen ja ympäristöjärjestelmän sisältö ja sen tuottamat dokumentit on toimitettava tiedoksi ympäristönsuojeluviranomaiselle.

4. Raahen kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Kalajoen kaupungin perusturvapalvelut/ympäristöterveydenhuolto Raahen kaupungin terveydensuojeluviranomaisena on suositellut, että hyviä käytäntöjä pölyämisen vähentämiseksi lastien käsittelyn yhteydessä jatketaan. Mikäli toiminta vilkastuu, myös katettujen alueiden lisätarve tulee ottaa tarkasteluun.

Ilman laatua seurataan Raahessa muun muassa Lapaluodossa. Vuoden 2012 mittauksissa bentso(a)pyreenin (PAH-yhdiste) vuosikeskiarvo Lapaluodossa oli 2,14 ng/m³, mikä ylittää tavoitearvon 1 ng/m³. Tulos ylittää myös ylemmän arviointikynnyksen, joka on 60 % tavoitearvosta.

Lapaluoto ei kuulu pohjavesialueeseen ja alueella ei ole talousvesikaivoja.

Terveydensuojeluviranomainen on suositellut, että toiminta satamassa tulee järjestää niin, että siellä syntyvästä melusta on mahdollisimman vähän haittaa Lapaluodon asuinalueen väestölle. Mikäli sataman toiminta vil-

kastuu, Lapaluodon asuinalueella tulisi järjestää säännöllisin väliajoin melumittauksia, jotta voitaisiin arvioida meluntorjunnan tarve.

Sataman alueella syntyvät jätteet tulee hoitaa lainsäädännön mukaisesti. Kansainvälisistä liikennevälineistä peräisin oleva ruokajäte kuuluu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) 1069/2009 (sivutuoteasetuksen) ja täytöntöönpanoasetuksen (EU) 142/2011 soveltamisen piiriin.

Alueen tuhoeläintorjunnasta tulee huolehtia. Laivalastin mukana saattaa tulla yleisvaarallista tartuntatautia kantavia jyrssiä.

5. Liikenneviraston Meriväylät-yksikkö

Liikennevirastolla ei ole ollut huomautettavaa hakemuksesta.

Hakijan vastine

Hakija on 19.11.2013 toimittanut aluehallintovirastoon vastineensa lausuntojen johdosta. Vastineessaan hakija on esittänyt seuraavaa:

Hakija on todennut, että Lapaluodon satama jatkaa hyviä käytäntöjä pölyämisen vähentämiseksi. Mikäli sataman toiminta irtolastien tai muun pölyävän aineksen osalta kasvaa, katettujen alueiden lisätarve arvioidaan uudelleen.

Sataman aiheuttama melu on vähäistä verrattuna alueen muun teollisen toiminnan aiheuttamaan meluun. Sataman melua on vaikea erottaa alueen muusta melusta, kuten tehdyistä meluselvityksistä käy ilmi. Jos sataman toiminta kasvaa merkittävästi, melumittausten tarve arvioidaan uudestaan.

Alueen tuhoeläintilannetta tarkkaillaan jatkuvasti muun toiminnan tarkkailun yhteydessä. Mikäli satamassa havaitaan tuhoeläimiä, niiden hävittämiseksi ryhdytään välittömiin toimenpiteisiin. Tyypillisesti lastit Lapaluodon satamanosassa ovat sellaisia, ettei niiden joukossa esiinny tuhoeläimiä.

Hakija on alustavasti suunnitellut yhdessä Ruukki Metals Oy:n kanssa öljyntorjuntaharjoituksen järjestämistä Raahen satamassa viimeistään kesäkaudella 2015.

Inspecta Sertifiointi Oy on 10.10.2013 auditoinut ja 15.10.2013 myöntänyt Raahen satamalle OHSAS 17001, ISO 14001 ja ISO 9001 -sertifikaatit.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

YMPÄRISTÖLUPARATKAISU

Aluehallintovirasto tarkistaa Raahen kaupungin Raahen satamalle (Lapaluodon satamanosa) 30.1.2007 myönnetyn ympäristöluvan nro 13/07/2 lupamääräykset Vaasan hallinto-oikeuden 7.8.2008 siihen tekemine muutoksineen sekä 11.7.2008 myönnetyn ympäristöluvan nro 80/08/2 ja 18.9.2008 myönnetyn ympäristöluvan nro 110/08/2 lupamääräykset, joilla on muutettu lupaa nro 13/07/2. Lapaluodon satamanosan toiminta-alue on esitetty tämän päätöksen liitteessä 2.

Toiminnassa on noudatettava tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä.

Ennalta arvioiden lupamääräysten mukainen toiminta ei aiheuta korvattavaa vahinkoa. Ennakoimattomien vahinkojen varalta annetaan ohjaus.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

1. Luvan saajan on satamajärjestystä päivittämällä, valvonnalla tai muilla keinoin varmistettava, että kaikessa satamatoiminnassa noudatetaan tässä päätöksessä annettuja määräyksiä. Päivitetty satamajärjestys on annettava tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisy, ympäristön kannalta paras tekniikka ja käytäntö sekä varovaisuus- ja huolellisuusperiaate on otettava huomioon satamajärjestyksessä sekä luvan saajan ja toiminnanharjoittajien välisissä sopimuksissa.

Päästöt vesiin ja ilmaan sekä melu

2. Sataman laituri-, lastin käsittely- ja varastoalueiden on oltava asfaltitai betonipintaisia ja niiltä tulevat sade- ja sulamisvedet on johdettava pinnan kallistuksin sadevesiviemäreihin, jotka on varustettu hiekan- ja lietteenerottimin sekä sulkukansin ja -venttiilein. Hiekan- ja lietteenerottimet on tyhjennettävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.
3. Satamatoiminnoissa on käytettävä kalustoa ja lastaus- ja purkumenetelmiä, joiden melun ja pölyn rajoittamistoimet vastaavat satamatoiminnoissa käytössä olevaa hyvää ympäristönsuojelun tasoa.

Uusien melupäästölähteiden tai nykyisten päästölähteiden melua lisäävien muutosten vaikutus ympäristön melutasoihin on arvioitava päästölähteiden melupäästömittausten ja tarvittaessa melumallin avulla sekä varmennettava melumittauksin lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mittaussuunnitelma on esitettävä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle kuukautta ennen mittausta.

4. Hienojakoisen irtolastin purkutyön suorittamisesta laadittua ohjeistusta on noudatettava. Se on tarvittaessa päivitettävä ja toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
5. Sataman laituri-alueet, irtotavaran välivarastointialueet ja muut lastien käsittelyalueet on viipymättä puhdistettava mahdollisista lastijäämistä. Siivous on tehtävä niin, että lastijäämiä ei joudu mereen. Satama-alue ja sen ajoväylät on pidettävä muutoinkin puhtaina.

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

6. Sataman pitäjän on huolehdittava sen laatiman sataman jätehuolto-suunnitelman mukaisesti, että satamassa voidaan ottaa vastaan sata-

maa käyttäviltä aluksilta tulevat merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 9 luvun 1 §:n tarkoittamat jätteet.

Sataman jätehuoltosuunnitelmaa on tarkistettava, jos satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jos jätehuoltosuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen tarkistaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä, sataman pitäjän on lähetettävä ELY-keskukselle ilmoitus, että jätehuoltosuunnitelma on edelleen voimassa. Valvontaviranomaisen kehotuksesta jätehuoltosuunnitelmaa on tarkistettava.

7. Sataman toiminta on ensisijaisesti järjestettävä siten, että syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta vähennetään. Jos jätettä syntyy, jätteet on ensisijaisesti ohjattava uudelleenkäyttöön tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä energian tuotannossa. Mikäli hyötykäyttö ei ole mahdollista, jätteet on toimitettava loppukäsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa tai sitä vastavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely.
8. Aluksista muodostuvat tavanomaiset jätteet, jotka on toimitettu alukselta maihin (satamaan), ja sataman toiminnassa muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä siten, että jätteiden hyödyntämismahdollisuuksia ei jätteitä sekoittamalla heikennetä. Jätteet on varastoitava ja käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa eikä vaaraa tai haittaa terveydelle ja ympäristölle.
9. Vaaralliset jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto. Luovutettaessa vaarallisia jätteitä ne on pakattava tiiviiseen ja jätteen vaaraominaisuuksilla merkittyyn pakkaukseen. Vaarallisten jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät jätelain (646/2011) 121 §:n mukaiset tiedot jätteistä.

Varastointi

10. Pölyävien irtotavaralastien varastoinnissa on käytettävä pölyämistä mahdollisimman vähän aiheuttavia menetelmiä, kuten suljettua kuljetusjärjestelmää, siirrettäviä irtoseiniä, umpivarastoja, kastelua, kasojen peittämistä tai muuta vastaavaa tapaa, jolla pölyn leviämistä ehkäistään.

Irto- tai kappaletavaraa, joka ei poikkeuksellisissakaan tilanteissa aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa, saa varastoida myös sorapintaisilla kentillä. Muu lasti on pääasiallisesti varastoitava asfaltoiduilla ja viemäröidyillä kentillä.
11. Satama-alueen ulkopuolisiin varastosäiliöihin toimitettavien kemikaalien johtaminen ja sataman muiden ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi ja käsittely on järjestettävä niin, että haitallisia aineita ei pääse ympäristöön ja että niistä ei aiheudu maaperän eikä pinta- ja pohjaveden pilaantumista eikä terveydellistä vaaraa ja haittaa. Maanpäällisen putkilinjan pumppulaitteisiin ajoneuvojen törmäyksien varalta tehdyt suojaukset on pidettävä kunnossa. Laiturille natriumhydroksidin purkupaikalle vuotojen varalta rakennettu allas on pidettävä kunnossa.
12. Vaarallisia aineita (IMDG) sisältävät kontit saa varastoida vain sataman vaarallisten aineiden kentällä. Kentältä muodostuvat sadevedet on johdettava sadevesiviemärintiin siten, että vedet kulkevat ennen mereen

johtamista viemäriin asennettujen sulkuventtiilikaivolla varustettujen erottimien lävitse.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

13. Satamassa on oltava jatkuvasti käytettävissä ja viipymättä saatavissa kemikaaleille ja palaville nesteille ja öljyille soveltuvaa imeytysmateriaalia ja öljyntorjuntakalustoa.
14. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista ja muista vahingoista ja onnettomuuksista, joissa haitallisia aineita pääsee tai voi päästä ympäristöön, on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarvittaessa Raahen kaupungin pelastusviranomaiselle. Luvan saajan on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen ja tapahtuneen toistumisen estämiseksi sekä järjestettävä tarpeellinen tarkkailu päästöjen selvittämiseksi.
15. Satamatoimintojen ympäristöriskinarviointi (ympäristökartoitus) on päivitettävä viiden vuoden välein. Päivitetty riskinarviointi on annettava tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

16. Luvan saajan on oltava selvillä toiminnan päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön. Luvan saajan on huolehdittava toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta sekä tarkkailutulosten raportoinnista päätöksen liitteen 3 mukaisesti. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus voi tarkentaa tarkkailua.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMAN VAHINGON VARALTA

Vahingonkärsijä voi vaatia luvan saajalta korvausta ennakoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus tulee tehdä aluehallintovirastolle. Ennakoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristöluvan harkinnan perusteet

Kyseessä on Raahen kaupungin Raahen sataman Lapaluodon sataman osan toiminnalle 30.1.2007 myönnetyn ympäristöluvan nro 13/07/2 ja siihen tehtyjen muutosten lupamääräysten tarkistaminen.

Tähän päätökseen on koottu kaikki Raahen sataman Lapaluodon sataman osan toimintaa koskevat lupamääräykset. Valvonnan ja toimintaa koskevien määräysten ja vaatimusten selkeyttämiseksi vanhaa toimintaa koskevat päätökset on korvattu tällä päätöksellä.

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja lupamääräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä sen, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Luvan myöntämisen edellytykset

Toiminnalle on asetettu päästöjä ehkäisevät ja rajoittavat lupamääräykset, joiden asettamisessa on otettu huomioon toiminnan luonne ja paikalliset ympäristöolosuhteet. Ottaen huomioon lupamääräykset toiminta ei aiheuta luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maan tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huononemista, yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista ympäristössä tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta toiminnan vaikutusalueella.

Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa toiminta ei ennalta arvioiden oleellisesti heikennä Raahen edustan merialueen virkistyskäyttömahdollisuuksia, kalataloutta tai veden laatua eikä sataman valoista, melusta tai pölystä aiheudu merkittävää haittaa ympäristön asukkaille.

Lupamääräysten mukaisessa toiminnassa päästöjen rajoittaminen perustuu parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) soveltamiseen.

Oulujoen–Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuoteen 2015 mukaan Raahen edustan merialue on arvioitu ekologiselta kokonaistilaltaan tyydyttäväksi. Sataman toiminnasta ei aiheudu sellaista kuormitusta vesistöön, että sillä olisi vaikutusta vesistön ekologiseen tilaan.

Aluehallintovirasto katsoo, ettei hakemuksen mukainen toiminta todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Raahen saariston Natura-alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Hankkeen osalta ei ole siten tarpeen tehdä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettua arviointia. Hakemuksen mukainen toiminta ei aiheuta Raahen saariston valtakunnallisen rantojensuojeluohjelman kohteelle eikä muillekaan lähiympäristön luonnonarvoille niiden nykytilaan suhteutettuna oleellisia haittavaikutuksia.

Lupamääräysten perustelut

1. Sataman henkilökunta ei varsinaisesti tee ahtaustoimintaa, vaan työn tekevät ulkopuoliset toimijat. Tämän vuoksi on tärkeää, että luvan saaja huolehtii, että kaikki alueen toimijat ovat tietoisia ympäristöluvan vaatimuksista ja noudattavat niitä. Tämän vuoksi satamajärjestystä on tarvittaessa päivitettävä.

2. Sataman laituri-, lastin käsittely- ja varastoalueiden rakenteet on rakennettu aikaisemman lupakauden aikana, eikä niihin ole tarpeen luvan tarkistamisen yhteydessä tehdä muutoksia.

Hiekan- ja lietteenerotuskaivot ja viemäriverkoston sulkuventtiilit ja kaivojen sulkukannet sekä satama-alueen pinnan kallistukset on toteutettu siten, että sadevesi ei huuhtelee epäpuhtauksia suoraan mereen. Vedet voidaan johtaa ja käsitellä mahdollisen öljyvudon sattuessa hallitusti rajaamalla vahinkoalue nopeasti öljyntorjuntapuomeilla ja sulkemalla viemäriinjat kai-

vojen sulkukansilla ja sulkuventtiileillä, käyttämällä satamaan varastoituja imeytysaineita, pitämällä yllä jatkuvasti toimintavalmiutta vahinkotilanteiden varalta ja kouluttamalla sataman henkilökuntaa toimimaan vahinkotilanteissa.

3. Lupamääräyksellä estetään satama-alueen pölyn ja hienojakoisen materiaalin leviämistä ympäristöön. Vaikka Lapaluodon satamanosan melu ei yksistään aiheuta melun ohjearvojen ylittymistä lähimmällä asuinalueella, toiminnan muutostilanteissa melupäästöjen vaikutus on arvioitava.

4. Hienojakoisen irtolastien purkutyötä ohjaava ohjeistus on laadittu vuonna 2007, jotta toiminta ei aiheuta pölyhaittoja satama-alueen ulkopuolella.

5. Lupamääräys on annettu lastijäämien mereen pääsyn estämiseksi. Irtolastien aiheuttamaa haittaa on mahdollista tehokkaasti rajoittaa estämällä lastin suora pääsy viemäriin. Laiturialueiden tehokas siivous vähentää pölyämistä ja lastijäämien leviämistä laajemmalle.

6. Aluksista satamaan toimitettavia jätteitä säätelee merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009). Laissa tarkoitettu sataman pitäjän laatima jätehuoltosuunnitelma on päivitetty viimeksi 6.6.2013.

7–9. Jätelain (646/2011) 2 §:n 2 momentin kohdan 1) mukaan merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuun aluksen tavanomaisesta toiminnasta peräisin olevaan jätteeseen sovelletaan jätelakia sen jälkeen, kun jäte on toimitettu alukselta maihin. Aluksista peräisin oleville tavanomaisille jätteille ja sataman omassa toiminnassa syntyville jätteille on asetettu lupamääräykset, jotta jätehuollon asianmukaisella toteuttamisella estetään maaperän ja vesistön pilaantuminen ja ehkäistään roskaantumista ja terveyshaittoja.

10. Hakemuksen mukaan satamassa käsiteltäviä irtolasteja ovat esimerkiksi granuloitu kuona ja turve. Kun otetaan huomioon satamassa käsiteltävien irtolastien laatu, on riittävää, että päästöjen ehkäisemiseen tai vähentämiseen käytetään kulloinkin käsiteltävä ja varastoitava materiaali huomioon ottaen soveliainta tekniikkaa. Lisäksi lupamääräyksissä 4 ja 5 on määräykset irtolastin purkutyöstä ja käsittelyalueiden puhdistuksesta pölyämisen rajoittamiseksi. Luvan haltija on vastuussa lupamääräysten noudattamisesta silloinkin, kun luvanvaraiset toiminnot tekee toinen toimija.

11 ja 12. Lupamääräykset on annettu ehkäisemään kemikaaleista aiheutuvia ympäristöhaittoja.

13–15. Lupamääräykset on annettu häiriötilanteiden varalta. Niillä vähennetään haitallisten aineiden kulkeutumista mereen ja velvoitetaan ilmoittamaan häiriöistä viranomaisille. Rajoittamistoimina, joihin toiminnanharjoittajan on heti ryhdyttävä, voivat olla muun muassa öljy- tai kemikaalipäästöissä kyseisen alueen viemäriverkoston sulkeminen sekä haitta-aineen imeyttäminen ja keräys viemäriverkostosta. Hakija on lausunnoista esittämässään vastineessa ilmoittanut, että öljyntorjuntaa harjoitellaan. Viimeisin ympäristöriskikartoitus (ympäristökartoitus) on tehty vuonna 2012.

16. Luvassa on liitteenä tarkkailuohjelma, jonka mukaisesti tarkkailua on toteutettava. Käyttötarkkailu keskittyy ympäristön kannalta kriittisiin toimintoihin. Päästöistä tarkkaillaan sadevesiviemäreitä. Muilta osin toiminnan luonne huomioon ottaen tarkkailu ei ole tarpeen. Hankkeen vaikutuksia on tarpeen tarkkailla hiukkaspitoisuuden mittauksella ja osallistamalla Raahan alueen yhteistarkkailuihin ilmaan ja mereen johdettavien päästöjen osalta.

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

1. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 2. Kainuun ELY-keskus ja 3. Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi.

4. Raahen kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Tuhoeläinten torjunnasta ei ole annettu erillistä määräystä, koska Raahen sataman Lapaluodon satamanosan lastit ovat pääasiassa sellaisia, ettei niiden joukossa esiinny tuhoeläimiä. Terveydensuojeluviranomainen voi antaa tarpeellisia määräyksiä tuhoeläinten torjunnasta.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Lupapäätös on voimassa toistaiseksi.

Tarvittaessa ympäristölupavirasto voi ympäristönsuojelulain 58 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa aikaisempaa lupaa tai ympäristönsuojelulain 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä peruuttaa luvan valvontaviranomaisen aloitteesta.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on 31.5.2024 mennessä toimitettava aluehallintovirastolle hakemus ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamiseksi.

Hakemuksessa on soveltuvin osin esitettävä, mitä ympäristönsuojeluasetuksen 8–13 §:ssä säädetään. Hakemuksessa on oltava kattava yhteenveto toiminnasta ja sen tarkkailusta sekä mahdollisista havaituista ympäristövaikutuksista.

Korvattavat päätökset

Tämä päätös korvaa lainvoiman saatuaan Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 30.1.2007 Raahen satamalle myöntämän ympäristöluvan nro 13/07/2, 11.7.2008 myöntämän ympäristöluvan nro 80/08/2 ja 18.9.2008 myöntämän ympäristöluvan nro 110/08/2.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava, kuten ympäristönsuojelulain 56 §:ssä säädetään.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 41 §, 42 § 1 momentti, 43 § 1 ja 3 momentti, 45 § 1 momentti, 46 § 1–3 momentit ja 55 § 2 momentti

Jätelaki 2 § 2 momentti 1) kohta, 8 §, 12 §, 13 §, 15 § 1 momentti, 16 § 1 momentti, 17 § 1 momentti, 118 § ja 121 § 1 momentti

Valtioneuvoston asetus jätteistä 20 § 1 ja 2 momentti sekä 24 §

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 4 935 euroa.

Lasku lähetetään Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Lupamääräysten tarkistamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 % taulukon mukaisesta maksusta. Satamaa koskevan ympäristöluvan maksutaulukon mukainen käsittelymaksu on 9 870 euroa, joten käsittelystä perittävä maksu on 4 935 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2012 ja 2013 (1572/2011)

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Hannu Puranen

Tarja Savela

Päätöksen on ratkaissut ympäristöneuvos Hannu Puranen. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Tarja Savela.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 667 tai 0295 017 500.

TS/es

Liitteet

Liite 1	Valitusosoitus
Liite 2	Toiminta-alue
Liite 3	Tarkkailuohjelma

Päätös

Hakija

Tiedoksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Ympäristö ja luonnonvarat
 Kainuun ELY-keskus / Kalatalous
 Raahen kaupunki
 Raahen kaupungin kaavoitusviranomainen
 Raahen kaupungin terveysuojeluviranomainen / Raahen seudun terveydenhuollon kuntayhtymä, Ympäristöterveydenhuolto, Raahen toimipiste
 Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen / Raahen kaupungin ympäristölautakunta
 Liikennevirasto / Meriväylät -yksikkö, Helsingin toimipiste

Liite 1

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Valitusoikeus Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika Valitusaika päättyy **19.2.2014**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

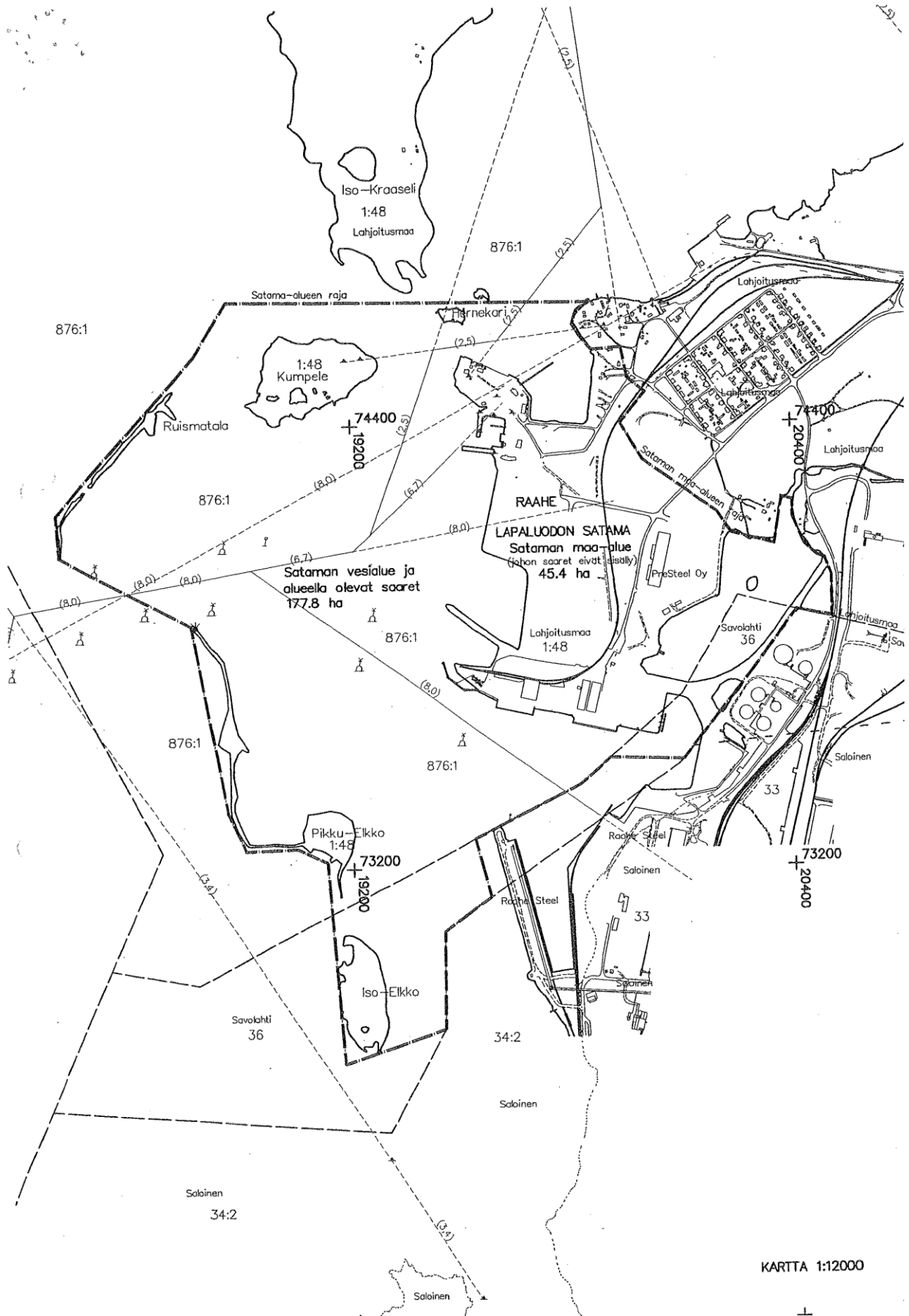
Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 0295 017 500
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Liite 2

KARTTA 1:12000

(lähde: Raahen kaupungin satamajärjestys)

Liite 3

RAAHEN SATAMAN TARKKAILU

Sataman tarkkailu on toteutettava siten, että erityisesti poikkeuksellisista tilanteista aiheutuvat päästöt havaitaan ja toimiin niiden rajoittamiseksi voidaan ryhtyä viipymättä. Lisäksi toiminnoista vuositasolla aiheutuvat päästöt ja niiden ympäristövaikutukset voidaan arvioida luotettavasti.

Käyttöpäiväkirja

Raahen sataman toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa. Ympäristöluvan edellyttämä kirjanpito voidaan yhdistää satamajärjestyksen mukaiseen kirjanpitoon. Käyttöpäiväkirjaan on merkittävä vähintään:

- alusten käyntimäärä, sataman kautta tuotujen ja vietyjen tavaroiden laji, määrä ja käsittelytapa,
- aluksissa muodostuvat satamaan toimitetut tavanomaiset jätteet ja sataman toiminnassa syntyvät jätteet jäteluokittain sekä niiden määrä (tonneina), varastointi, jätteen kuljettajan ja vastaanottajan nimi ja yhteystiedot sekä jätteen käsittelytapa,
- sataman omassa toiminnassa käytetyt polttoaineet ja niiden määrä,
- öljynerotus- ja hiekanerotuskaivojen tyhjennykset,
- havaitut poikkeukselliset tilanteet ja päästöt sekä niiden kesto, syy ja korjaustoimenpiteet.

Merkinnät tehdään Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohjeiden mukaan. Päiväkirja säilytetään sataman toiminnasta vastuullisen henkilön hallinnassa. Vastuuhenkilö on ilmoitettava ELY-keskukselle.

Käyttötarkkailu

Toimintapäivinä on satama-alue ja satama-allas tarkastettava mahdollisten öljy- tai kemikaalipäästöjen havaitsemiseksi ja varastoalueet mahdollisten poikkeamien havaitsemiseksi.

Laiturialueet on irtolastien käsittelyn jälkeen viipymättä tarkastettava ja tarvittaessa siistittävä.

Viemäriverkoston kuntoa ja toimintaa sekä öljynerotus- ja hiekanerotuskaivojen täyttymistä ja toimivuutta on seurattava säännöllisesti.

Päästötarkkailu

Sataman hiukkas-, rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiilidioksidipäästöt (tonnia vuodessa) ilmaan on arvioitava laskennallisesti kolmen vuoden välein. Arvio on tehtävä päästölähteittäin (laivat, maaliikenne). Niiden vuosien päästöt, jolloin laskennallista tarkempaa arviota ei ole tehty, arvioidaan laivakäyntien ja viimeisimmän laskennan tulosten avulla.

Satama-alueen jätevesiä tarkkaillaan ainakin kaksi kertaa vuosittain toukokuun aikana, kun hulevesien muodostuminen on runsasta. Näytteet on otettava hulevesikaivoista 1–5: laitureilta 1–3, nestekonttialueelta ja satamaan johtavan junaradan pään läheisyydestä. Näytteistä määritetään ai-

nakin pH, sähkönjohtavuus, väri, kok-N, NH₄-N, kok-P, kiintoaine, metalleja ja alkuaineita (Al, Sb, As, Ba, Be, B, Cd, K, Ca, Co, Cr, Cu, Pb, Mg, Mn, Mo, Na, Ni, Fe, S, Se, Zn, ja V) sekä öljyhiilivedyt.

Päästöt ilmoitetaan vuosi- ja vuorokausipäästöinä sataman suurimman käyttötilanteen mukaisesti.

Poikkeuksellisissa tilanteissa, esimerkiksi kemikaalivuodoissa, luvan saajan on otettava tarpeelliset vesinäytteet aiheutuneen päästön selvittämiseksi. Näyte toimitetaan viipymättä laboratorioon, jossa siitä määritetään kyseisen kemikaalin pitoisuudet. ELY-keskus voi antaa tarkemmat ohjeet näytteenotosta.

Vaikutustarkkailu

Luvan saajan tulee osallistua Raahen edustan merialueen yhteistarkkailuun.

Ilmaan johdettavien päästöjen vaikutusten tarkkailu on toteutettava siten, että luvan saaja osallistuu Raahen kaupungin toteuttamaan Raahen seudun ilmanlaadun seurantaan.

Raportointi

Vuosiyhteenveto toiminnasta, aiheutuneista päästöistä ja muodostuneista, käsitellyistä ja vastaanotetuista jätteistä sekä energian käytöstä on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kyseistä kalenterivuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä, jollei ELY-keskuksen kanssa toisin sovita. Vuosiyhteenvedossa on lisäksi ilmoitettava myös satama-alueella toimivat muut toiminnanharjoittajat ja niiden toimialat. Tiedot on lähetettävä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sähköisessä muodossa siirrettäväksi ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ELY-keskuksen kanssa sovittavalla tavalla. Jätevesitarkkailun raportit on toimitettava myös Kainuun ELY-keskukselle.

Käyttötarkkailun tiedot on säilytettävä ja pyydettyä esitettävä valvontaviranomaisille. Kooste käyttötarkkailun tiedoista on esitettävä vuosiyhteenvedossa.

Vaikutustarkkailuista on laadittava vuosittain yhteenvetoraportti seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä, jollei Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja kalataloustarkkailun osalta Kainuun ELY-keskuksen kanssa toisin sovita. Vaikutustarkkailujen yhteenvetoraportit on toimitettava mainittujen viranomaisten lisäksi vaikutusalueen tai yhteistarkkailualueen kaupunkien ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, vesistötarkkailuyhteenvedot myös Perämeren eteläosan kalastusalueelle ja Suomen ympäristökeskukselle. Yhteenvetoraportit voidaan toimittaa yhdessä muiden yhteistarkkailuun osallistuvien toiminnanharjoittajien kanssa, ja ne voivat olla osana yhteistarkkailuraporttia.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa on käytettävä standardisoituja tai Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymiä hyvin dokumentoituja luotettavaksi todettuja mene-

telmiä. Tarkkailua koskevissa yhteenvetoraporteissa on tulosten lisäksi esitettävä käytettyihin menetelmiin ja tuloksiin liittyvät epävarmuustekijät ja käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa on esitettävä tarpeelliset tarkkailun tarkentamis- ja muutossuositukset.